

Technická univerzita v Liberci

**FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A
PEDAGOGICKÁ**

Katedra: Českého jazyka a literatury

Studijní program: Filologie

Studijní obor: Český jazyk a literatura

**DISTANČNÍ STUDIJNÍ MATERIÁLY PRO
STUDENTY ČEŠTINY JAKO CIZÍHO JAZYKA –
VSTUPNÍ ÚROVEŇ SLOVANÉ**

**DISTANT LEARNING MATERIALS FOR STUDENTS OF CZECH AS
A FOREIGN LANGUAGE – AN ENTRY LEVEL SLAVS**

Bakalářská práce: *11-FP-KČL-B-47*

Autor:

Tereza Vilímová

Podpis:

Adresa:

Oblačná 1262

464 01, Frýdlant

Vedoucí práce: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
80	0	49	0	16	3 + 1 CD

V Liberci dne: 27. dubna 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza VILÍMOVÁ**
Osobní číslo: **P09000367**
Studijní program: **B7310 Filologie**
Studijní obor: **Český jazyk a literatura**
Název tématu: **Distanční studijní materiály pro studenty češtiny jako cizího jazyka - vstupní úroveň Slované**
Zadávací katedra: **Katedra českého jazyka a literatury**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:

Cílem BP je vytvoření distančního elektronického kurzu češtiny pro cizince určeného zahraničním studentům Slovanům Technické univerzity v Liberci.

Požadavky:

Prostudovat základní odbornou literaturu pokrývající zásady tvorby elektronického distančního textu, jazykové úrovně podle SERR a vybrané učebnice češtiny pro cizince.

V časovém rozpětí jednou za měsíc konzultovat průběh psaní BP s vedoucí práce.

Prezentovat průběžné výsledky diplomové práce v diplomovém semináři.

Vypracovat teze BP a připravit prezentaci pro obhajobu.

Metody:

Na základě prostudované literatury popsat zásady tvorby elektronického distančního textu a jejich aplikaci pro tvorbu jazykového kurzu češtiny pro cizince.

Vytvořit distanční elektronický kurz pro zahraniční studenty Technické univerzity v Liberci, který bude umístěn na www stránkách univerzity.

V průběhu semestru lektorovat vytvořený elektronický kurz a na základě této aplikace vypracovat zpětnou vazbu vytvořeného kurzu.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HÁDKOVÁ, M.; LÍNEK, J.; VLASÁKOVÁ, K. Čeština jako cizí jazyk. Úroveň A1. Olomouc, 2005.

HENDRICH, J. a kol. Didaktika cizích jazyků. Praha, 1988.

HOLÁ, L.; BOŘILOVÁ, P. Čeština expres. Praha, 2010.

HRDLIČKA, M. Cizí jazyk čeština. Praha, 2002.

HRDLIČKA, M. Gramatika a výuka češtiny jako cizího jazyka. Praha, 2009.

PAROLKOVÁ, O.; NOVÁKOVÁ, J. Czech for Foreigners. Praha, 2004.

REMEDIOSOVÁ, H.; ČECHOVÁ, E. Chcete mluvit česky. Liberec, 2005.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.

děkan

L.S.

prof. PhDr. Oldřich Uličný, DrSc.

vedoucí katedry

Čestné prohlášení

Název práce: Distanční studijní materiál pro studenty češtiny jako cizího jazyka – vstupní úroveň Slované
Jméno a příjmení autora: Tereza Vilímová
Osobní číslo: P09000367

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložila elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedla jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 27. 4. 2012

Tereza Vilímová

PODĚKOVÁNÍ

Zde bych velmi ráda poděkovala paní Mgr. Svatavě Škodové, Ph.D. za odborné vedení, ochotu, velmi vstřícný přístup a cenné rady, které mně při tvorbě kurzu i psaní bakalářské práce poskytovala.

Poděkování patří také mým rodičům, bez jejichž materiální a psychické podpory bych nebyla schopna studia.

ANOTACE

Jádrem bakalářské práce bylo vytvoření distančního elektronického kurzu češtiny pro cizince určeného zahraničním studentům Slovanům Technické univerzity v Liberci. Text bakalářské práce je tedy komentářem kurzu.

V úvodu nastíním základní pravidla tvorby distančního vzdělávacího materiálu a v dalších částech se budu zabývat popisem kurzu. Kurz obsahuje několik oddílů, jež jsou zaměřeny na výuku jazykových prostředků a řečových dovedností. Každý oddíl bude popsán v jednotlivé kapitole. Na začátku každé kapitoly budu věnovat pozornost teoretickým poznatkům, které jsem při tvorbě výukových materiálů a cvičení pro kurz uplatnila, a následně budou tyto vybrané výukové materiály a cvičení detailně popsány. Výukovými materiály míním PowerPointové prezentace, které považuji za ideální prostředek distančního vzdělávání. Popisy prezentací a cvičení budou podpořeny vizuálními ukázkami.

Klíčová slova: distanční elektronický kurz, PowerPointová prezentace, řečové dovednosti, jazykové prostředky

ANOTATION

The core of this bachelor thesis was to create a distant electronic course of Czech language for foreigners, specifically for Slavic students at Technical University of Liberec. The text of the thesis is a commentary of this course.

In the introduction, the description of basic rules for creation a distant education material takes place, while in other parts of the thesis, I focus on description of the course itself. The course contains several sections which focus on learning of linguistic means and language skills. Every section is described in separated chapters. On the beginning of each chapter, I stress theoretical findings, which I used during the process of creation learning materials and exercises for the course. Detailed description follows. By learning materials, it is meant PowerPoint presentation that I consider appropriate means of distant education. Descriptions of presentations and exercises are supported by visual illustrations.

Keywords: distant electronic course, PowerPoint presentation, linguistic means, language skills

OBSAH

1.	Úvod.....	9
2.	Náležitosti studijních distančních textů	14
3.	Strukturace kurzu	16
3.1.	Organizace gramatického učiva.....	16
3.2.	Náplň lekcí	17
3.3.	Druhy prezentací.....	17
3.4.	Druhy cvičení.....	18
4.	Gramatika.....	19
4.1.	Prezentace 1 – Osobní pronomena a sloveso být.....	21
	Snímek 1	21
	Snímek 2	22
	Snímek 3	23
	Snímek 4	24
	Snímek 5	25
4.2.	Prezentace 2 - Lokál	27
	Snímek 1	27
	Snímek 2	28
	Snímek 3	29
	Snímek 4 - 7	30
	Snímek 8	32
	Snímek 9	33
	Snímek 10	34
4.3.	Cvičení 1 – Osobní zájmena a sloveso být	35
4.4.	Cvičení 2 – Zápor slovesa být.....	35
4.5.	Cvičení 3 – Lokál.....	36
4.6.	Cvičení 4 – Lokál.....	37
4.7.	Cvičení 5 – Předložky pojící se s lokálem.....	38
5.	Komunikace	39
5.1.	Prezentace 3 – V restauraci.....	40
	Snímek 1	40
	Snímek 2	41
	Snímek 3	42
	Snímek 4 - 5	43
5.2.	Cvičení 6 – Formální a neformální situace	44
5.3.	Cvičení 6 – Formální a neformální situace	45
6.	Slovní zásoba	46
6.1.	Prezentace 4 – Orientace.....	48
	Snímek 1	48
	Snímek 2	49
	Snímek 3	50
	Snímek 4 – 7	51
6.2.	Cvičení 7 – Bydlení	53
6.3.	Cvičení 8 – Opozita	54
7.	Čeština pro každý den.....	55

7.1.	Prezentace 5 – E-mail a telefonní číslo.....	56
	Snímek 1	56
	Snímek 2	57
	Snímek 3	58
	Snímek 4	59
7.2.	Cvičení 9 – Telefonní číslo	60
7.3.	Cvičení 10 – Číslo	60
8.	Fonetika	61
8.1.	Prezentace 6 – Fonetika	62
	Snímek 1	62
	Snímek 2	63
8.2.	Cvičení 11 – Fonetika	64
9.	Poslech s porozuměním	65
9.1.	Cvičení 12 – Předpověď počasí	66
10.	Psaní.....	67
10.1.	Cvičení 13 – Psaní	68
11.	Čtení s porozuměním	69
11.1.	Cvičení 14 – Kolik to stojí?	70
12.	Závěr	71
13.	Použitá literatura	72
14.	Sekundární literatura	72
15.	Zdroje obrázků	73
16.	Seznam příloh	77
17.	Přílohy.....	78

1. Úvod

Výuka češtiny jako cizího jazyka je činnost velice náročná, vyžaduje maximální přípravu před každou vyučovací hodinou a kvalita samotné hodiny závisí často jen na precizní přípravě vyučujícího. Učitel musí být připraven na jakoukoli situaci, která může v průběhu hodiny nastat, a musí být schopný prezentaci dané látky takové situaci přizpůsobit. Přímý kontakt u výuky češtiny jako cizího jazyka, i u výuky kteréhokoli cizího jazyka, je nezbytný. Na přímém kontaktu mezi studentem a vyučujícím jsou a v historii výuky cizích jazyků vždy byly stavěny různé vyučovací metody. Neexistuje taková metoda, která by předpokládala absenci přímého kontaktu mezi studentem a vyučujícím.

V tomto ohledu se cíl mé bakalářské práce, tedy tvorba distančního elektronického kurzu češtiny pro cizince, zdá být trochu experimentem. Nepřímá výuka češtiny jako cizího jazyka není příliš obvyklá, a proto není zcela zřejmé, jak úspěšná může být.

Toto je jeden z důvodů, proč je zajímavé pokusit se vytvořit takovýto kurz. Není možné stavět na předchozích výsledcích, naopak je nutné aplikovat poznatky z přímé výuky češtiny jako cizího jazyka na výuku distanční.

Příprava před každou hodinou vyžaduje kreativitu a také fantazii. Učitel může využívat obrázky, mapy, různé předměty, texty z reálného života, může si vytvářet vlastní pracovní listy, vlastní cvičení. Pokud má při výuce přístup k počítači, může využívat PowerPointové prezentace, videa, zvukové nahrávky, animace a mnoho dalších aplikací. Při tvorbě e-learningového kurzu je učitel závislý na technice a na jejích možnostech. Na jedné straně to může mít jisté nevýhody, pokud například učitel dobře neovládá práci s technikou. Na druhé straně se nabízejí velké možnosti, jak techniku kreativně využít k výuce, jak nejlépe zpracovat studijní materiály, aby byly zábavné a zároveň plnily svoji funkci.

Během svého studia jsem se seznámila s různými učebnicemi češtiny pro cizince a měla jsem možnost je zhodnotit nejen jako lektor češtiny, ale především jako student. Jedním z faktorů, které je třeba při analýze učebnic hodnotit, je jejich provedení, zda jsou zábavné a přehledné. Některé učebnice přímo vybízejí k práci s nimi, jiné nezaujmou vůbec. Jedním z aspektů dobré výuky češtiny je také správný výběr učebnice. A ani velmi pěkná a kvalitní učebnice nemusí být vhodná pro tu danou skupinu. V tvorbě e-learningového kurzu se nachází možnost, jak vytvořit vlastní „učebnici“ češtiny jako cizího jazyka. Je jasně zadána cílová skupina a vzniká možnost vytvořit „učebnici“ nebo spíše studijní materiál, který bude dané skupině naprosto vyhovovat.

Hlavním důvodem, proč se tímto tématem zabývat a proč se pokusit vytvořit distanční e-learningový kurz češtiny pro cizince, je fakt, že se jedná o záležitost praktickou. Kurz zůstane v prostředí Moodle přístupný každému zahraničnímu studentovi Technické univerzity, který bude mít zájem se sám učit český jazyk. I přes to, že tento způsob výuky nemusí být příliš úspěšný a student si neosvojí jazyk na takové úrovni, aby byl schopný bez potíží komunikovat v českém prostředí, je přínosné mít k dispozici takovýto kurz. Student programu Erasmus, kterému je především kurz určen, většinou přijíždí do České republiky s cílem poznat naši zemi, získat různé další zkušenosti související s jeho oborem, nikoliv se naučit český jazyk. Fakt, že se ho učí a nebo učit chce, většinou nesouvisí s nutností se domluvit, tak jako to je například u cizinců-emigrantů, ale s touhou poznat náš jazyk jako část všeobecného vzdělání. Snad každý, kdo navštíví cizí zemi, má snahu si z její řeči něco málo osvojit a to pak užít buď přímo při komunikaci nebo to uchovat v paměti jako část kulturního povědomí o dané zemi. A právě k tomu by kurz mohl a měl sloužit i přes potenciální nedostatky.

Jak už jsem uvedla výše, cílem mé bakalářské práce bylo tedy vytvoření distančního elektronického kurzu češtiny pro cizince, který měl být umístěn v e-learningovém prostředí Moodle a který měl být určen zahraničním studentům Slovanům Technické univerzity v Liberci. Kurz jsem měla následně lektorovat a na základě toho vytvořit zpětnou vazbu. Jádrem práce byla tvorba kurzu a tento text je de facto jen komentářem kurzu.

Jelikož se jedná o nepřímou výuku, je nutné využívat zprostředkovací jazyk. Proto bylo předem stanoveno, že zprostředkovacím jazykem bude angličtina. Z toho také nutně vyplývá, že studenti programu Erasmus-Slované musí ovládat latinku. Užití zprostředkovacího jazyka jsem omezila pouze na zadávání instrukcí k cvičením a na souhrnnou explanaci gramatiky, kterou jsem zařadila do každé lekce v samostatném souboru.

Při tvorbě jsem se nechala inspirovat větším množstvím učebnic. Jmenovitě jsou to učebnice *Adam a Eva v Českém ráji* autorky Lenky Froulíkové, učebnice *Easy Czech* Ondřeje Štindla, učebnice *Czech for foreigners* Olgy Parolkové a Jaroslavy Novákové, učebnice *Čeština pro rusky mluvící* Ljuby Mrověcové, *Cvičebnice češtiny pro studenty Univerzity NISA – Slované* Svatavy Škodové a další. Nejvíce jsem ale využívala učebnice *Čeština expres 1 a 2* Lídy Holé a Pavly Bořilové.

Učebnice *Čeština expres 1 a 2* nejsou sice primárně určeny Slovanům, ale jsou vhodně zpracované, velmi dobře se s nimi pracuje, nabízejí témata, které jsou využitelná pro studenty nebo mladé lidi a jejich součástí jsou i přílohy s anglickým výkladem gramatiky. Jak jsem uvedla výše, anglický jazyk jsem užívala pro explanaci gramatiky a právě v tom mi Přílohy velmi pomohly.

Zpočátku jsem chtěla kurz rozdělit na deset lekcí. Jedna lekce měla studentovi zabrat jeden týden a kurz měl tedy trvat deset týdnů. Záměrem bylo, aby lekce neobsahovaly příliš mnoho učiva, ale aby byly zároveň tematicky ucelené. Po parcelaci gramatického penza a stanovení základních témat jsem se rozhodla vytvořit pouze pět lekcí na deset týdnů. Důvodem byla především kombinace gramatického jevu s určitým tématem. Jedna lekce tedy nakonec zabere dva týdny.

Množství gramatických jevů zařazených do kurzu bylo záměrně podhodnoceno. Slované, pro které je kurz určen, jsou schopni ve srovnání s Neslovany mnohem lépe zvládnout náš gramatický systém a celkově náš jazyk. To je naprosto zřejmé s ohledem na podobnost slovanských jazyků. Potíže většinou nastávají při výslovnosti, kterou je možné v distančním kurzu prezentovat nikoli však kontrolovat. Přesto jsem přihlédla k tomu, že se studenty nemám přímý kontakt a nemohu okamžitě hodnotit správnost pochopení gramatiky, a její množství jsem úmyslně omezila. Celkový objem gramatiky a její konkrétní parcelaci nastíním níže.

Při výběru témat jsem zvolila komunikační přístup, tj. zohlednila jsem situace, do kterých se student může dostat, a také možnost využití témat při prezentaci gramatiky. Pro každou lekci jsem se snažila zvolit zastřešující téma. Lekce však obsahují i dílčí témata. Hlavními tématy jsou Seznámení, Rodina, V restauraci, Bydlení a Plánování.

V rámci kurzu jsem vytvořila oddíly, které reprezentují jednotlivé řečové dovednosti (čtení, psaní, mluvení atd.) a jazykové prostředky (gramatika, fonetika), a přiřadila jsem k nim grafické ikony, které se objevují ve studijních materiálech a které umožňují studentovi okamžitě rozpoznat, na co je materiál zaměřen. Zvláštní důraz jsem kladla na grafickou ikonu určenou pro označení gramatiky. Na ni jsem vždy umístila hypertextový odkaz, který odkazuje k explanaci gramatiky v angličtině.

K prezentaci veškeré gramatické a většiny lexikální látky jsem užívala PowerPointové prezentace. Vybrala jsem si je především proto, že jsou interaktivní a nabízejí velké množství různých způsobů, jak zábavně a hlavně názorně podat danou látku studentovi. Také nabízejí možnost vložení zvuku a například jeho přehrávání spolu s textem. Právě možnosti vkládání zvuků jsem se snažila maximálně využít. Veškeré zvukové nahrávky, které se v prezentacích objevují jsem vytvořila sama.

Nejdříve zde představím teoretické podklady mé práce, tedy náležitosti studijního distančního kurzu. Dále nastíním strukturu kurzu, popíši obsah jednotlivých lekcí, druhy prezentací a cvičení a shrnu celkový objem práce. Poté popíši náplň a strukturu jednotlivých oddílů každé lekce, tedy *Gramatiky, Komunikace, Slovní zásoby, Češtiny pro každý den, Psaní, Čtení a Fonetiky*. Z každého oddílu vyberu ilustrační prezentaci a cvičení a detailně je popíši. Vzhledem k tomu, že jádro práce spočívá ve vytvoření samotného e-learningového kurzu, budou v jednotlivých částech popisu uvedeny vizuální ukázky.

2. Náležitosti studijních distančních textů

Jan Zikuška¹ ve svém textu, který se zabývá náležitostmi studijních distančních textů, doporučuje vytvořit úvodní list, ve kterém budou studentovi nabídnuty základní informace týkající se kurzu a jeho autora. Vedle představení autora by zde měl být úvod, v němž je definován cíl studijního textu, a osnova. Zdůrazňuje, že do textu je dobré vnést neformální tón, který studenta motivuje k práci. Text by měl být rozdělen do ucelených jednotek, které se budou věnovat vždy jen jedné problematice. Materiál bude úspěšný jen tehdy, pokud bude pro studenta zajímavý, přehledný a jasný.

Vytvořila jsem tedy úvodní list, v němž jsem představila sebe a kurz. Nastínila jsem jen obecný cíl kurzu, tedy osvojení si češtiny na vstupní úrovni. Konkrétní cíle jsem se rozhodla uvést před každou lekcí. Snažila jsem se je stylizovat do bodů a doplnit grafickými ikonami, a vytvořit tak portfolio, díky němuž bude mít student přehled, co už umí a co ho ještě v dané lekci čeká.

Kurz jsem rozdělila na ucelené jednotky (PowerPointové prezentace), které se vždy zabývají pouze jedním problémem. Tomuto kritériu také z části podléhala parcelace gramatiky na menší celky.

Plně se ztotožňuji s tvrzením, že úspěšnost kurzu je podmíněna jeho zajímavostí. Seběprecizněji vytvořený kurz nebude úspěšný, pokud jeho absolvování účastníci vzdají. To může být zapříčiněno tím, že zpočátku nejsou úspěšní, látka se jim zdá složitá a její prezentace nudná.

---

1 ZIKUŠKA, J. *Náležitosti studijních distančních textů*. Brno: 2010. Nečíslováno.

Gramatika zvolená do úvodní lekce bude pro studenta-Slovana pravděpodobně velmi snadná. Na druhé straně ho úspěch v první lekci může motivovat k pokračování v kurzu. Stejně tak ho může k další práci motivovat způsob, jakým jsou jednotlivé prezentace tvořeny. Už jen to, že k prezentaci gramatiky jsem zvolila PowerPointové prezentace a ne například dokumenty Word, předznamenává větší zájem účastníků. Mladí lidé mají v dnešní době kladný vztah k technologiím a s PowerPointovými prezentacemi jsou zvyklí pracovat. PowerPointové prezentace, jak už jsem uvedla výše, navíc nabízejí široké možnosti využití ve vzdělávání. Jejich využití nejen ve výuce češtiny jako cizího jazyka, ale ve výuce všeobecně je dobrým způsobem, jak studenty i žáky zaujmout a motivovat ke studiu.

3. Strukturace kurzu

Jak jsem již psala v úvodu, kurz je umístěn v e-learningovém prostředí Moodle FP TUL. Časový rozsah kurzu je deset týdnů a kurz je rozdělen do pěti lekcí. Každou lekci zastřešuje společné téma. Lekce jsou dále děleny na oddíly, které jsem nazvala *Gramatika*, *Komunikace*, *Slovní zásoba*, *Čeština pro každý den*, *Čtení*, *Psaní a Fonetika*. Jednotlivé oddíly nemusí být nutně obsaženy vždy v každé lekci. Hned v úvodu kurzu je umístěn *Úvodní list*, v němž popisují, jak má student s kurzem zacházet, a *Terminologie*, kde uvádím základní termíny, s nimiž se student v kurzu setká. Každá lekce obsahuje soubor *SLOVNÍ ZÁSoba*, ve kterém je uvedena základní slovní zásoba dané lekce, a soubor *GRAMMAR*, v němž je vysvětlení veškeré gramatiky dané lekce v anglickém jazyce.

3.1. Organizace gramatického učiva

Již v úvodu jsem uvedla, že objem gramatiky jsem podhodnotila. Studenti programu Erasmus by v časovém rozsahu deseti týdnů jistě zvládli podstatně větší množství gramatiky. Také jsem už ale psala, že forma distančního vzdělávání v oboru čeština jako cizí jazyk je oblastí nezmapovanou, a tudíž nemůžeme předpokládat, že výuka bude stejně efektivní. Právě proto jsem se rozhodla gramatické učivo rozdělit na menší části. Nejobtížnější bylo vhodně parcelovat pádový systém. Nebylo možné v pěti lekcích obsáhnout celý pádový systém, a proto bylo nutné vybrat jen některé pády.

Ve výuce češtiny jako cizího jazyka se uplatňuje několik principů, dle kterých lze parcelaci pádového systému provést. V první řadě je to frekvence užívání pádů. Pády, se kterými student přijde do styku nejčastěji, se probírají nejdříve. Další je parcelace s ohledem na téma a gramatiku. V tomto případě se prezentovaný pád přizpůsobuje tématu. Pokud například zvolíme pro lekci téma dopravní prostředky, pravděpodobně v jejím rámci budeme probírat instrumentál. Třetí možností je parcelace dle jednoduchosti pádů. Na řadu přichází nejdříve pády jednoduché, jak v použití tak v množství koncovek, a až později pády obtížnější.

Existují ještě další způsoby parcelace pádového systému, pro představu jsem uvedla jen ty základní. Jak píše Škodová a Štindlová², výuka studentů, jež jsou obeznámeni s pojmem gramatické kategorie (tedy rozumějí např. co je pád), případně disponují ve svém jazyce přibližně stejným jazykovým penzem, není tak problematická. Za takové studenty můžeme považovat právě Slované.

V rámci pěti lekcí se studenti programu Erasmus naučí nominativ, akuzativ, genitiv a lokál jednotného čísla substantiv, nominativ a akuzativ adjektiv a ukazovacího zájmena *ten, ta, to* a nominativ přivlastňovacích zájmen.

Základem české věty je sloveso. Proto jsem se rozhodla probrat kompletní konjugaci českých sloves v přítomném čase v indikativu, minulý a složený budoucí čas, tedy budoucí čas nedokonavých sloves.

S neohebnými slovními druhy se student seznamuje v rámci slovní zásoby. Důraz je kladen zvláště na předložky, které se pojí s probíranými pády.

3.2. Náplň lekcí

Pro přehlednost jsem náplň jednotlivých lekcí strukturovala do přehledné tabulky. Ta je umístěna na konci práce jako Příloha č. 1.

Kurz tvoří celkově 35 PowerPointových prezentací a přibližně 37 cvičení (některá cvičení se skládají z více menších úloh, proto je toto číslo jen orientační).

3.3. Druhy prezentací

V celém kurzu se objevuje pět druhů prezentací s ohledem na jejich zaměření. Jedná se o prezentace orientované na gramatiku, komunikaci, slovní zásobu, fonetiku a různá témata běžného denního využití.

---

² ŠKODOVÁ, S., ŠTINDLOVÁ, B. *Možnosti signálního ztvárnění gramatických pravidel v učebnicích cizích jazyků*. In: Uličný, O. (ed.). *Euro litteraria & Euro linga 2007*. Liberec : TUL, 2008. S. 307-314.

3.4. Druhy cvičení

Druhů cvičení je v rámci kurzu více než druhů prezentací. Jsou zde cvičení určená k procvičení jevů, které se student naučí v prezentacích, ale navíc jsou zde cvičení zaměřená na dovednosti psaní, čtení a poslech. Prostředí Moodle nabízí velké množství cvičení. Ne vždy jsou ale k výuce jazyku zcela vhodná. Proto se student nejčastěji setká se cvičením na doplňování, s výběrem odpovědi z nabídky, na přiřazování či na spojování. Různá cvičení budou prezentována níže.

Ukázky v některých případech představují pouhý výsek z celého cvičení.

4. Gramatika

Následující kapitola je zaměřena na prezentaci výuky gramatiky v kurzu. Její hlavní náplní bude ukázka dvou prezentací z kurzu, jejich detailní popis a ukázka a popis vybraných cvičení vytvořených v prostředí Moodle a určených k procvičení gramatiky. V úvodu kapitoly nastíním některé teoretické poznatky, kterými jsem se při tvorbě prezentací zaměřených na gramatickou látku řídila, a problémy spojené s tvorbou cvičení v prostředí Moodle.

Při tvorbě studijního materiálu zaměřeného na gramatiku je nutné si uvědomit rozdíl mezi gramatikou jako znalostí a gramatikou jako dovedností. Gramatika jako znalost je typická a důležitá pro rodilého mluvčího, zatímco gramatika jako dovednost je důležitá pro studenta-cizince učícího se česky. Student programu Erasmus nepotřebuje znát popis českého gramatického systému, ale potřebuje vhodně utvořené gramatické pravidlo³.

Gramatická pravidla by měla být formulována různě pro různé cílové skupiny. Současně by měla být vhodně propojena s komunikační situací. Pokud je to možné, je účinné gramatické pravidlo vizuálně ztvárnit.

Často se spekuluje, zda by gramatické pravidlo mělo být v cílovém nebo zprostředkovacím jazyce. V případě začátečníků je často obtížné se obejít bez zprostředkovacího jazyka.

V případě distančního e-learningového kurzu je vlastně celý výklad gramatiky postaven jen na účelně utvořeném gramatickém pravidle. Proto jsem při tvorbě jednotlivých prezentací kladla velký důraz na vhodně utvořená gramatická pravidla a hlavně na využití aparátu, tzv. signální gramatiky.⁴

---

³ ŠKODOVÁ, S., ŠTINDLOVÁ, B. *Možnosti signálního ztvárnění gramatických pravidel v učebnicích cizích jazyků*. In: Uličný, O. (ed.). *Eurolitteraria & Eurolinga 2007*. Liberec : TUL, 2008. S. 310 – 311.

⁴ ŠKODOVÁ, S. *Signální gramatika ve výuce češtiny jako cizího jazyka*. In: Nývltová, D. (ed.) *Čeština (jako) cizí jazyk*. Praha : FF UK, 2009. ISBN: 978-80-87238-03-5. S. 76 – 85.

Základním grafickým prostředkem signální gramatiky, který jsem využívala v průběhu celého kurzu, je barevný rastr pro rozlišení gramatického rodu, v souladu s již tradičním využitím v učebnicích češtiny jako cizího jazyka, tedy maskulinum modrá barva, femininum červená a neutrum zelená. Výhodou PowerPointových prezentací je, že umožňují vytvořit gramatické pravidlo pomocí různých grafických či animačních prostředků.

Jak jsem již napsala v úvodu, každá lekce obsahuje anglické vysvětlení gramatiky. Pro představu jsem do Přílohy č. 2 zařadila ukázkou z anglické explanace gramatiky.

Samotná prezentace gramatiky je důležitá, stejně důležité je ovšem její procvičování. Student si musí novou látku uložit do dlouhodobé paměti, ale také se ji naučit aktivně užívat. Existují různé druhy cvičení s různým zaměřením a je na učiteli, jaká cvičení k procvičování použije v které fázi výuky a jaký bude výsledný efekt. Při přímé výuce má učitel možnost střídat různé typy cvičení, a tím zamezit tomu, aby se procvičování stalo nudnou a neefektivní záležitostí.

Některé současné učebnice češtiny pro cizince nabízejí velké množství kreativních a zábavných cvičení, např. *Čeština expres*, kterou jsem při tvorbě kurzu používala. V případě, že učitel v repertoáru učebnice některá cvičení chybí, má možnost si je vytvořit sám.

Prostředí Moodle, jak jsem uvedla výše, nabízí škálu různých druhů cvičení a výběr je alespoň na první pohled široký. Nastávají zde ovšem dva problémy. První z nich je fakt, že tvorba některých cvičení je technicky náročná a běžný uživatel prostředí Moodle ji nezvládne. Druhý je použitelnost cvičení při výuce češtiny jako cizího jazyka. Některá cvičení, která jsem si připravila v písemné formě, se nedala do prostředí Moodle přenést. Proto jsem při tvoření cvičení byla značně omezena a jejich efektivita jistě není taková, jak bylo původně zamýšleno.

Pro ilustraci jsem vybrala dvě prezentace zaměřené na výuku slovesa být a lokálu a pět cvičení, jež mají za cíl procvičení tohoto gramatického učiva.

4.1.   **Prezentace 1 – Osobní pronomena a sloveso být**

Snímek 1

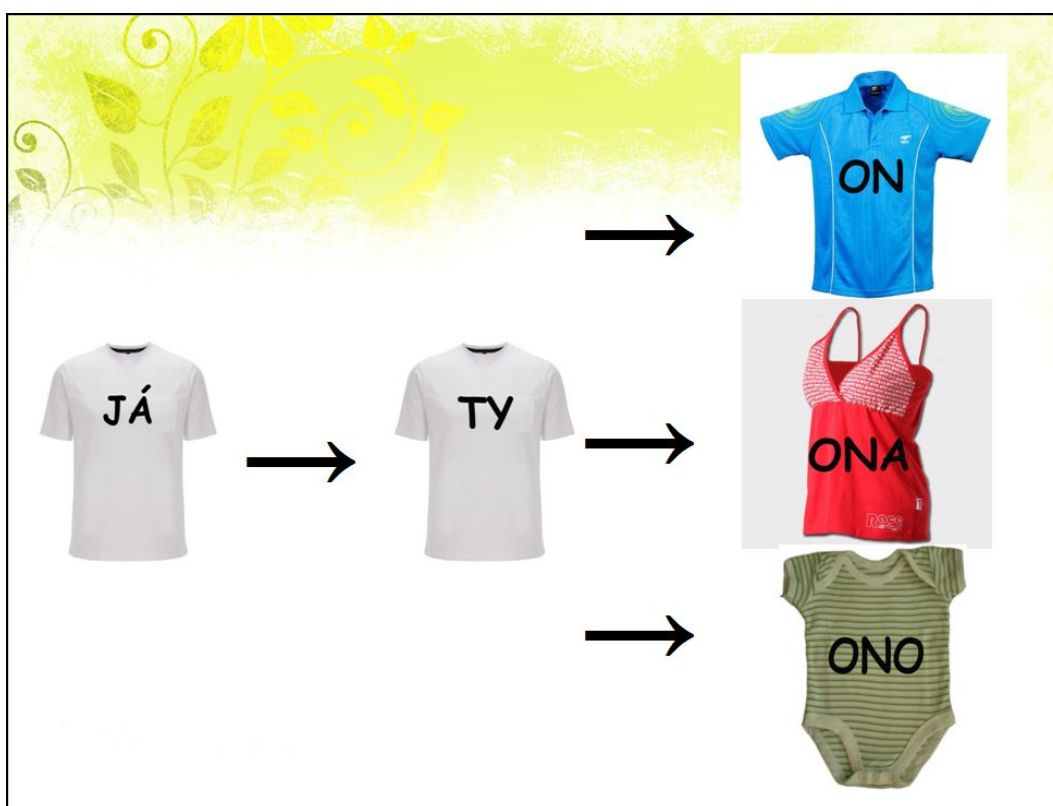
První snímek zobrazuje název prezentace v českém i anglickém jazyce, zařazení do příslušné lekce a grafickou ikonu. Ta označuje, že prezentace je zaměřena na novou gramatiku, a současně odkazuje k souboru *GRAMMAR* příslušné lekce, kde je nová gramatika vysvětlena v anglickém jazyce.

Snímek 2

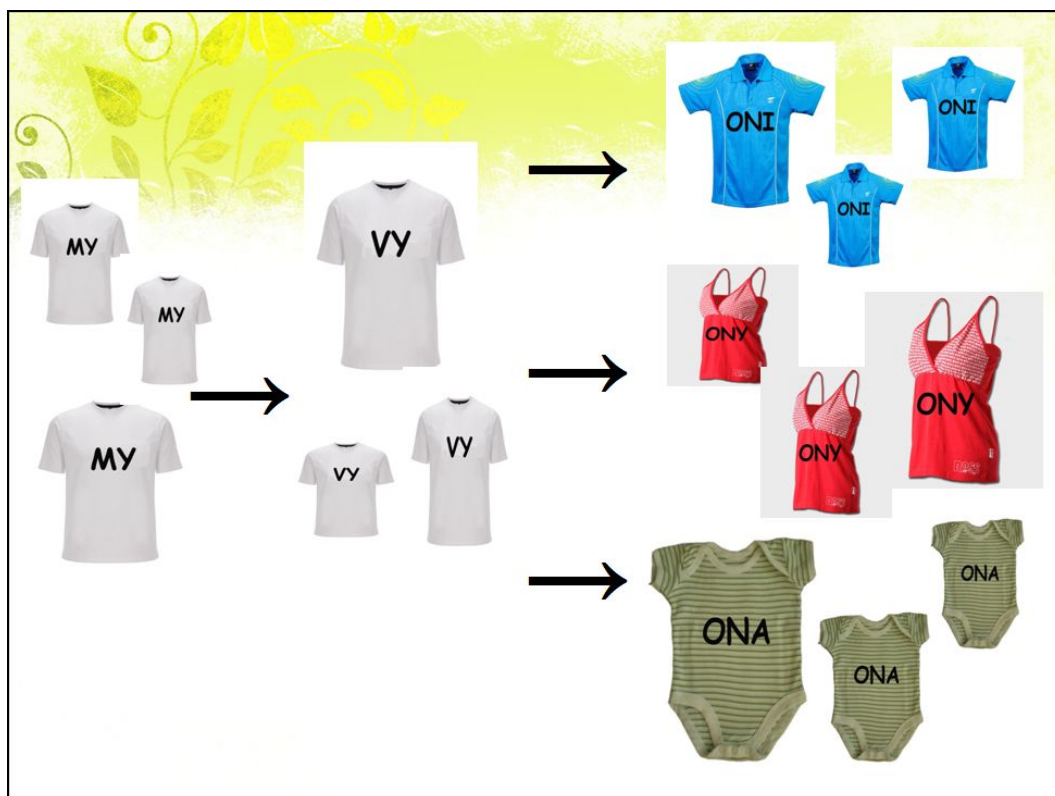
Další snímek prezentuje osobní zájmena v singuláru. Při kliknutí myší se vždy zobrazí jedno z triček, které reprezentuje osobní zájmeno singuláru.

Velký důraz je zde kladen na signální gramatiku. Ta je zde na jedné straně reprezentována barvami (modrá představuje maskulinum, červená femininum a zelená neutrum) a navíc jsou zde užity ilustrace, které mají gramaticky-explikační funkci.

Snímek 3

Třetí snímek je obdobou snímku předchozího. Tentokrát se jedná o prezentaci osobních zájmen v plurálu. Gramatické pravidlo je tu stejné jako v případě osobních zájmen v singuláru.

Snímek 4

Čtvrtý snímek má názorně prezentovat rozdíl v užití osoby v případě tykání a vykání. Po kliknutí myší se zobrazí bílé triko, které reprezentuje 1. osobu singuláru, poté sako, které zde zastupuje 2. osobu plurálu užívanou při vykání.

Právě toto je příklad, kdy signální gramatika neplní zcela svoji funkci. Problematika tykání a vykání je natolik složitá, že ji nelze zjednodušit do jednoho gramatického pravidla. Nechtěla jsem prezentaci zatěžovat popisy, a proto jsem gramatické pravidlo ponechala v této podobě, i přestože nebude pravděpodobně zcela pochopeno.

Student se touto problematikou bude v průběhu lekce zabývat, tudíž mu rozdíl mezi tykáním a vykáním bude objasněn. Proto předpokládám, že mu i toto pravidlo bude zpětně osvětleno. Přímo při výuce osobních zájmen bude nucen využít anglické explanace v části *GRAMMAR*.

Snímek 5

Prostřednictvím posledního snímku si má student osvojit sloveso být a jeho zápor. Snímek má několik úrovní, proto zde bude demonstrován dvěma obrázky.

Na první úrovni se k již zobrazeným osobním zájmenům postupně po jednom přidávají tvary slovesa být. Při dalším kliknutí myši se daný tvar zvýrazní zvětšením písma. Vizuální podoba je tu doplněna zvukovou oporou, takže student vidí, jak se tvar slovesa píše, a zároveň slyší jeho výslovnost.

Zvukovou oporu jsem původně chtěla připojit již k prvnímu zobrazení tvarů slovesa. Nakonec jsem zvolila zdůraznění tvarů zvětšením písma spojené se zvukovou oporou. Student je tedy nucen daný tvar zaznamenat dvakrát, a tím si jej lépe uloží do paměti.

U tvarů slovesa být v nevzrušeném, neutrálním projevu není výslovnost shodná s grafickou podobou. Proto jsem se při tvorbě zvukových nahrávek snažila o neutrální výslovnost.

BÝT

Já	jsem	My	jsme
Ty	jsi	Vy	jste
On		Oni	
Ona	je	Ony	jsou
Ono		Ona	

Poté, co se student seznámí s kladnou formou slovesa být, jednotlivé tvary zmizí a na snímku zůstávají opět pouze osobní zájmena. Při dalším kliknutí myší se zobrazí nejdříve nápis *zápor*, který upozorňuje na negativní tvary slovesa být, a poté se opět objevují jednotlivé formy. Předpona *ne-* je vždy zvýrazněna odlišným barevným rastrem. Student tak zaznamená pravidelnost či nepravidelnost tvoření negativní formy a zároveň má možnost znovu vnímat tvary slovesa být. Během prezentace je student vidí celkem čtyřikrát a je pravděpodobné, že po jejím ukončení bude sloveso být ovládat.

Stejně jako na předchozí úrovni prezentace slovesa, i zde jsou jednotlivé tvary zvýrazňovány zvětšenou velikostí písma a doplněny o zvukovou oporu.

Tvary osobních zájmen jsou během prezentace slovesa být neustále zobrazeny. Formy třetí osoby osobních zájmen obou čísel jsou zde opět odlišeny barevným rastrem a to dle gramatického rodu. Tento prostředek signální gramatiky je užíván při výuce všech modelů konjugací.

BÝT zápor

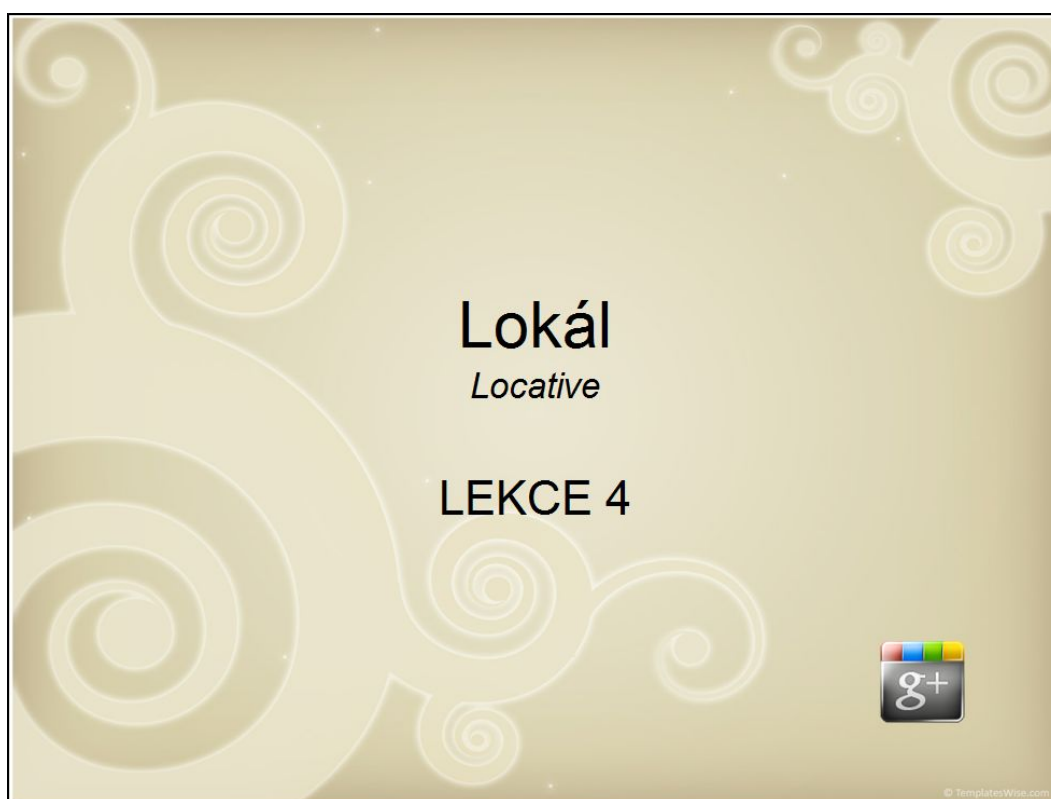
Já nejsem	My nejsme
Ty nejsi	Vy nejste
On	Oni
Ona není	Ony nejsou
Ono	Ona

4.2. Prezentace 2 - Lokál

Snímek 1

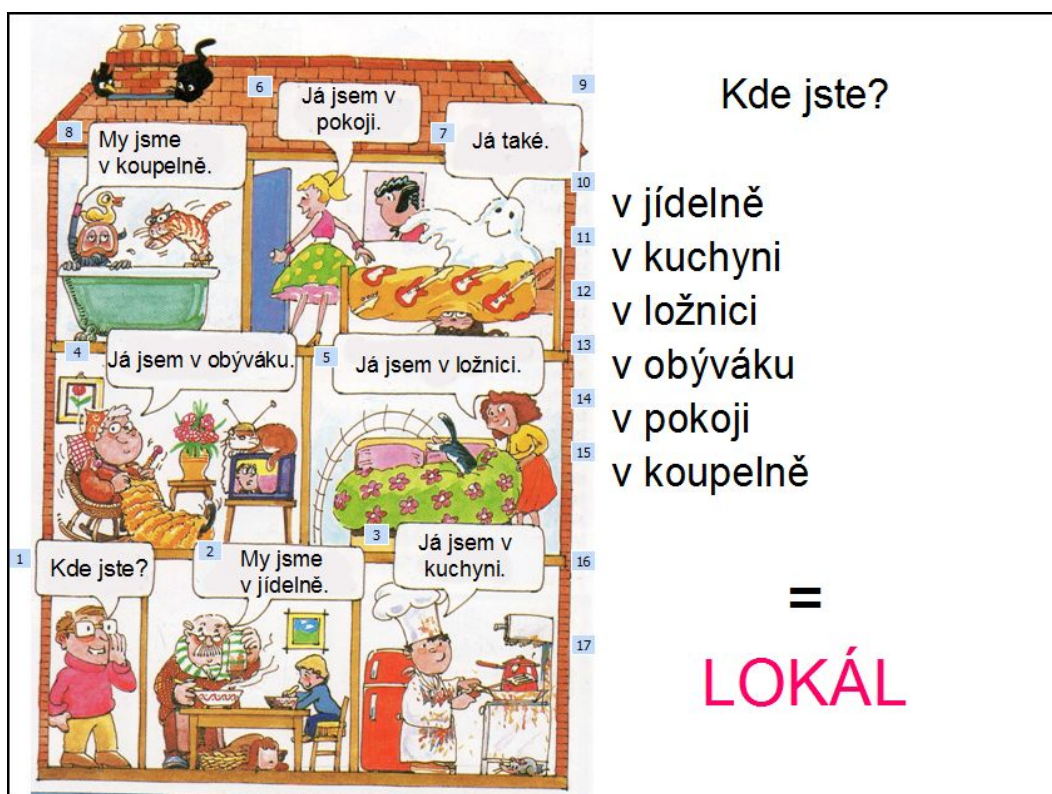
Snímek 1 zobrazuje název prezentace v českém i anglickém jazyce, zařazení do příslušné lekce a grafickou ikonu. Ta označuje, že prezentace je zaměřena na novou gramatiku a současně odkazuje k souboru *GRAMMAR* příslušné lekce, v němž je nová gramatika vysvětlena v anglickém jazyce.

Snímek 2

Druhý snímek přináší modelovou situaci, která je zaměřena na prezentaci lokálu. Lokál je nejčastěji užíván při lokaci nebo orientaci. Dle toho je také zvolena situace. Při spuštění snímku je již zobrazen obrázek domu s postavami. Při každém kliknutí myši se postupně v jednotlivých bublinách zobrazuje text, který představuje promluvu dané osoby. Situace začíná otázkou *Kde jste?*, kterou pronáší muž v levém dolním rohu, a pokračuje postupnými odpověďmi všech osob na obrázku. Jednotlivé promluvy jsou opět doprovázeny zvukovými nahrávkami, které se přehrávají společně s příslušným textem v bublině.

Po skončení modelové situace se zobrazí v pravém sloupci otázka *Kde jste?* a substantiva s předložkou *v*, jak to vidíme na obrázku. Poté se objeví nápis **LOKÁL** zvýrazněný barevným rastrem, který dané výrazy s různými koncovkami spojuje ve společnou kategorii 6. pádu.

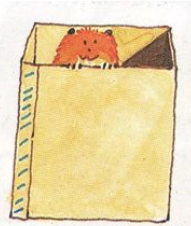

Snímek 3

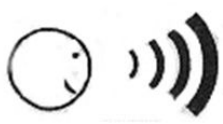
Cílem třetího snímku je představit předložky, které se pojí s lokálem. V případě výuky jiných pádů, např. akuzativu, se předložky s ním se pojící probírají v oddělné prezentaci. Zde jsou předložky zařazeny přímo k danému pádu, protože lokál se s předložkou pojí vždy. Předložka je tedy v tomto případě prezentována jako součást pádu.

Při kliknutí myši se nejdříve zobrazí nadpis snímku a poté jednotlivé obrázky s popisky. K prezentaci jednotlivých předložek je opět užito prostředků signální gramatiky. Tentokrát je to využití vizuální metafor. Jedná se vlastně o obrázek, který lze na základě vnitřní logické souvislosti propojit s pravidlem. Obrázky jsem výjimečně kvůli jasnosti významu podpořila i anglickým vysvětlením.

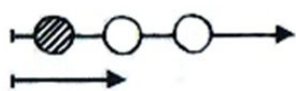
Předložky + lokál

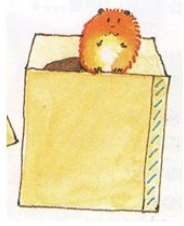
v / ve *in (location)*
In the evening I lost my way in dark.

o *about*
They are talking about nature.

po *after (time)*
She returned after a few minutes.

na *(location)*
I am at a concert.

Snímek 4 - 7

Na snímcích 4 až 7 je demonstrováno užití předložek pojících se s lokálem. Promluvy jsou opět doprovázeny zvukovými nahrávkami. Předložka se substantivem v lokálu je zvýrazněna barevným rastrem.

Kde je křeček?

Křeček je **v květináči**.

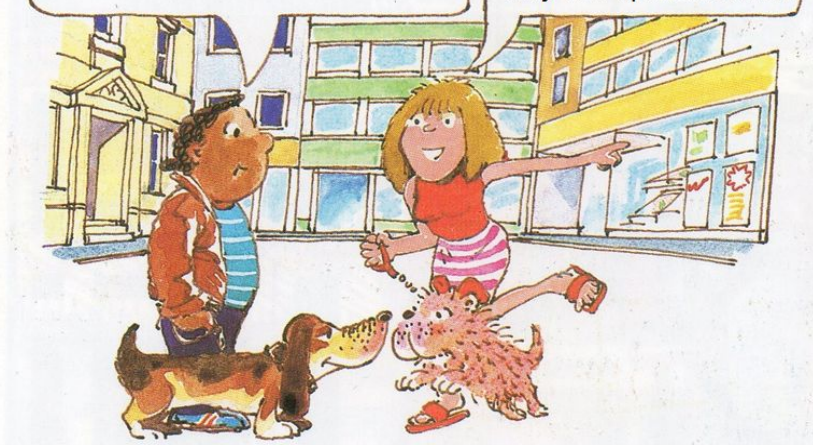

A mají tam i hračky pro psy?

Vidiš ten nový obchod?

Je úžasný.

Mají tam úplně všechno.

O čem mluví?

Mluví **o obchodě**.

Po čem si můžou děti hrát?
Děti si můžou hrát **po obědě**.

Kde je největší sranda?
Největší sranda je **na kolotoči**.

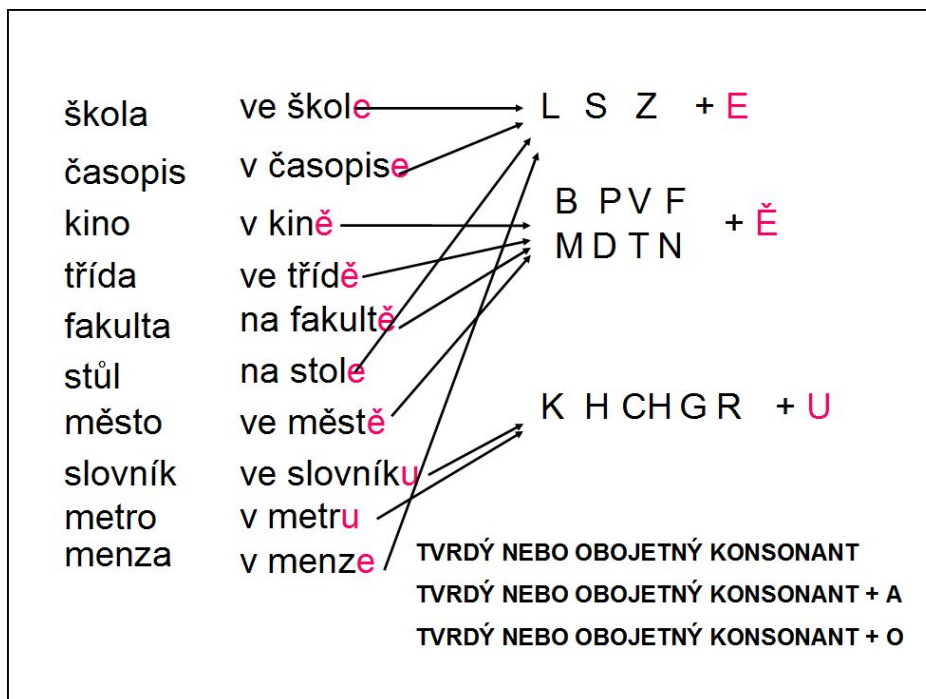

Snímek 8

V následujícím snímku je prezentováno odvození tvarů lokálu od substantiv, jež jsou zakončeny na tvrdý nebo obojetný konsonant, popřípadě na tvrdý nebo obojetný konsonant a vokál *a* či *o* (např. slovník, škola, metro).

V úvodu se objeví slova, která už student dobře zná. Student si v této fázi pravděpodobně neuvědomuje, jaký prvek všechna slova spojuje. Poté se objeví tvary lokálu od nich odvozené. Koncovky lokálu jsou odlišeny barevným rastrem. Dále následuje roztřídění koncovek do tří skupin. Nejdříve se objeví šipky, které vedou od všech tvarů lokálu zakončených na *-e*, poté konsonanty, k nimž je tato koncovka připojována. Následně šipky zešediví, aby studenta nemátly u dalšího výkladu. Stejný proces, který probíhal u koncovky *-e*, následuje u koncovky *-ě* a *-u*.

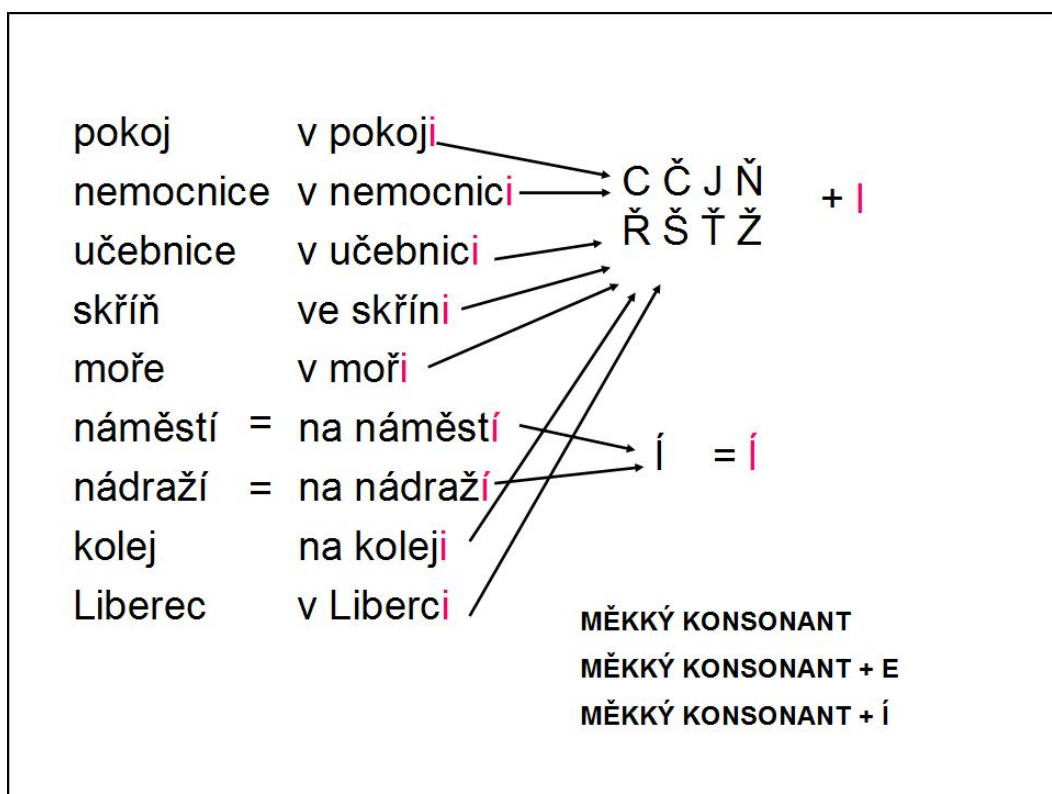
V této fázi by se student dle gramatického pravidla (např. L S Z + E) měl dovítit, že společným prvkem zobrazených slov je jejich zakončení. Ať už se tak stane nebo ne, v závěru snímku se zobrazí nápisy v pravém dolním rohu snímku, které vysvětlují, že všechna slova končí buď na tvrdý nebo obojetný konsonant, popřípadě na tento konsonant a samohlásku *a* či *o*.

Snímek 9

Snímek 9 je obdobou snímku předcházejícího. Tentokrát se jedná o odvozování tvarů lokálu od substantiv, jež jsou zakončeny měkkým konsonantem nebo měkkým konsonantem a samohláskou *e* či *í*. Princip zobrazování jednotlivých položek na snímku je zcela totožný se snímkem 8.

Snímek 10

Poslední snímek této prezentace je zaměřen na problematiku užití tvarů předložky *v* popřípadě *ve*. Prezentace nejdříve nabídne příklady, v nichž je užit krátký tvar *v*, poté příklady s dlouhým tvarem *ve*. Dlouhý tvar *ve* je graficky odlišen barevným rastrem a podtržením. Nakonec se objeví gramatické pravidlo.

Jelikož problematika užití *v* a *ve* je způsobena výslovnostními problémy, příklady na použití obou tvarů jsou zde podpořeny zvukovou nahrávkou.

V	x	VE
Jsem <u>v</u> menze.		Jsem <u>ve</u> třídě.
Jsem <u>v</u> metru.		Jsem <u>ve</u> škole.
Jsem <u>v</u> obchodě.	X	Jsem <u>ve</u> vlaku.
Košile je <u>v</u> šuplíku.		Košile je <u>ve</u> skříni.
		Jsem <u>ve</u> Francii.

VE + šk-, skř-, tř-, stř-, v-, fr-, fi-,
vl-, čtvr-, dv-

4.3. Cvičení 1 – Osobní zájmena a sloveso být

První cvičení, které zde budu prezentovat, je zaměřeno na procvičení osobních zájmen a slovesa být.

Student má za úkol spojit tvar slovesa s příslušným osobním zájmenem.

Doplňte osobní zájmena.
Fill in the personal pronouns.

...jsi.	Drag answer here	Oni
...jsme.	Drag answer here	Já
...jsem.	Drag answer here	On
...jste.	Drag answer here	My
...je.	Drag answer here	Vy
...jsou.	Drag answer here	Ty

4.4. Cvičení 2 – Zápor slovesa být

V rámci druhého cvičení se procvičuje zápor slovesa být. Student má podle vzoru doplnit větu v záporu.

Doplňte správně pozitivní nebo negativní formu.
Fill in the correct positive or negative form.

Například:
For example: Já jsem student. - Já nejsem student.

On je student.

Odpověď:

4.5. Cvičení 3 – Lokál

Následující cvičení je drilové a procvičuje tvoření lokálu, nikoli jeho použití. Student má dle vzoru utvořit správný tvar substantiva v lokálu.

Dejte do správného tvaru.

Put the noun in the correct form.

škola -> ve škole

byt -> v

univerzita -> na

fakulta -> na

náměstí -> na

práce -> v

obchod -> v

divadlo -> v

lekce -> v

knihovna -> v

4.6. Cvičení 4 – Lokál

Čtvrté cvičení není zaměřeno na schopnost použít dané gramatické pravidlo, ale na znalost pravidla samotného. Aby byl student schopný v řeči používat pád plynule, musí dojít k automatizaci tvorby tvarů.

Student má za úkol připojit ke konsonantům správnou koncovku lokálu.

Spoj koncovky s **konsonanty**.
Match the endings with the consonants.

L + E

J	Drag answer here	+U
S	Drag answer here	+E
D	Drag answer here	+Ě
Ň	Drag answer here	+I

4.7. Cvičení 5 – Předložky pojící se s lokálem

Poslední cvičení, které budu v této kapitole popisovat, je zaměřené na použití předložek pojících se s lokálem.

Student má z výběru zvolit vždy jednu správnou možnost.

Vyberte správnou předložku.
Choose the correct preposition.

Lucie volá Petrovi.

L: Ahoj. Kde jsi a co děláš? Jsi práci?

P: Ahoj. Ne, už mám práci. Zrovna jsem restauraci na obědě.

L: jaké restauraci?

P: restauraci Carmelitta.

L: Tu neznám. To není Liberci.

P: Ne. Ta je Praze.

L: V Praze? A co tam děláš?

P: Mám tady meeting. Jednáme projektu. A co děláš ty?

L: Já jsem škole přednášce, ale přednášející tady není.

P: Tak to máš dobré. Promiň. Musím končit.

L: Tak ahoj.

5. Komunikace

V této kapitole se budu nejdříve zabývat řečovou dovedností mluvení a problémy s ní spojenými, poté popíši ukázky prezentace a cvičení zaměřených na komunikaci.

Mluvení, ať už samostatný ústní projev nebo reakce na otázky, řadíme spolu s psaním k produktivním řečovým dovednostem. V přímé výuce bývá na dovednost mluvení kladen největší důraz, zatímco psaní se často zanedbává. Schopnost samostatně mluvit, reagovat na otázky, pokládat je a vést tak dialog je bezesporu důležitá a pro člověka žijícího v cizí zemi bezpochyby základní. V rámci vyučování bývá procvičována různými mluvními cvičeními, které buď vyžadují kontakt s další osobou a nebo alespoň kontrolu lektora.

V distančním kurzu, kde přímý kontakt se studenty i učitelem chybí, je procvičování této dovednosti nemožné. I z tohoto důvodu je oddíl v kurzu a tato kapitola nazvána *Komunikace* a ne *Mluvení*. Při tvorbě kurzu jsem v žádném případě nechtěla tuto dovednost opomenout, a proto jsem vytvářela prezentace zaměřené na komunikační situace.

Prezentace vždy nabízejí studentovi určitou modelovou situaci, díky níž se může naučit pro ni typické fráze. Nejedná se ovšem o fráze, které je nutné umět z paměti. Situace jsou vždy vybírány tak, aby v nich byl student schopný uplatnit naučenou gramatiku. Proto je pro něj také snazší fráze obměňovat dle potřeby.

Velký důraz jsem zde kladla na zvukovou stránku. Mým cílem bylo, aby tyto situace byly autentické, a jsou tedy podpořené mluveným slovem. Veškeré zvukové nahrávky, jak už jsem uvedla výše, jsem pořizovala sama.

K demonstraci jsem vybrala prezentaci přinášející modelovou situaci, jež může nastat v restauraci, a cvičení, která ověřují schopnost studenta rozeznat formální a neformální situaci a použít v ní adekvátní prostředky.

5.1.   Prezence 3 – V restauraci

Snímek 1

První snímek zobrazuje úvodní stránku prezentace. Zde je uveden název prezentace, zařazení do lekce a grafická ikona, která značí, že prezentace je zaměřena na komunikaci.

Snímek 2

Na druhém snímku je nejdříve jen nadpis *Vojta a Taťána jsou v restauraci* a obrázek páru u stolu. Obrázek má podpořit význam nadpisu a připravit studenta na situaci, která bude prezentována.

Po kliknutí se postupně zobrazují promluvy jednotlivých osob. Ty jsou podpořeny zvukovými nahrávkami, tudíž situace působí autenticky.

Vojta a Taťána jsou v restauraci.

Číšník: Dobrý den. Co si dáte k pití?

Taťána: Dobrý den. Já si dám červené víno a neperlivou vodu.

Vojta: Já si dám točené pivo.

Číšník: Hned to přinesu.

www.shutterstock.com · 28637233

fppt.com

Snímek 3

Na dalším snímku dialog pokračuje. Při kliknutí myší se postupně zobrazují promluvy a současně se přehrává zvuková nahrávka. Lexikální výrazy jsou doplněny obrázky. Ty zde mají dvě funkce. Za prvé obrázek jasně vyjadřuje obsah pojmu, tudíž při neznalosti žák nemusí slovo překládat a význam slova je mu okamžitě jasný. Za druhé postupné znázorňování obrázku spolu s textem kopíruje reálnou situaci, a prezentace se proto stává zábavnější.

Číšník: Tak tady je to víno, voda a pivo.
A co si dáte k jídlu?

Vojta: Dám si svíčkovou omáčku
a k tomu houskový knedlík.

Tatána: A já si dám těstovinový
salát. Děkuju.

Číšník: Ano, prosím.

www.shutterstock.com - 28637233

fppt.com

Snímek 4 - 5

Další snímky jsou vytvořeny stejným způsobem jako ty předcházející. Opět se postupně objevují promluvy podpořené zvukem a u snímku 4 i obrázky.

Číšník: Tak tady je svičková a tady těstovinový salát.

Vojta a Taťána: Děkujeme.

Číšník: Prosím. Nechte si chutnat.

www.shutterstock.com - 28637233

font.com

Vojta: Zaplatíme.

Číšník: Dohromady nebo zvlášť?

Vojta: Dohromady.

Číšník: 282 korun, prosím.

Vojta: 300, děkuju.

Číšník: Já děkuji. Na shledanou.

www.shutterstock.com - 28637233

fppt.com

Cvičení 6 – Formální a neformální situace

V tomto cvičení si má student ověřit, zda je schopný pochopit význam textu a dle toho doplnit vhodná slova. S podobným dialogem se student v rámci lekce již setkal, proto by pro něj cvičení nemělo být obtížné.

Student by měl sám poznat, že se jedná o formální situaci, a dle toho zvolit správné pozdravy a vykání. Signálem, že se jedná skutečně o formální situaci, je především pozdrav *Dobrý den* ale také užití příjmení při představení.

Doplňte. <i>Fill in.</i>	
Anna:	<input type="text"/> . Jsem Anna Scotová.
Robert: Dobrý den. Já	<input type="text"/> . Robert Lewis.
Anna: Těší mě.	
Robert:	<input type="text"/> .Jsem učitel. <input type="text"/> nová sekretářka?
Anna: Ano.	<input type="text"/> , už musím jít.
Robert:	<input type="text"/> .
Anna:	<input type="text"/> .

5.2. Cvičení 6 – Formální a neformální situace

Další cvičení je zaměřeno na prověření komunikačních kompetencí studenta. Studentovým úkolem je správně určit, zda jsou dané výrazy nebo věty užívány při formální nebo neformální situaci.

Co říkáme ve formální a neformální situaci? Doplňte. <i>What we say in formal and informal situation? Fill in.</i>		
A ty?	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="Formální situace"/>
Promiňte. Už musím jít.	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="Neformální situace"/>
Co děláte?	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Odkud jsi?	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Těší mě.	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Na shledanou!	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Promiň. Už musím jít.	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Ahoj!	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Čau!	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Dobrý den!	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Odkud jste?	<input type="text" value="Drag answer here"/>	
Co děláš?	<input type="text" value="Drag answer here"/>	

6. Slovní zásoba

Další kapitola je věnována výuce slovní zásoby. V úvodu představím různé způsoby prezentace slovní zásoby a poté budu komentovat ukázkou prezentace a cvičení z kurzu.

V přímé výuce češtiny jako cizího jazyka je několik způsobů, jak vyučovat slovní zásobu. Cvejnová⁵ uvádí čtyři způsoby prezentace slovní zásoby – přímý, zprostředkovaný, verbální a neverbální. Přímá je slovní zásoba prezentována při cvičeních zaměřených na slova spojená s daným tématem. Zprostředkovaně při nábízení jiných dovedností. Verbálních způsobů prezentace je několik. Výraz můžeme opsat pomocí jiných studentovi známých slov, můžeme ho vztáhnout k jinému výrazu (např. k opozitu), je možné využít studentových základních znalostí slovoslovnosti (např. přípona *-árna* označuje místo), popřípadě nabídnout studentovi takový kontext, z něhož by význam mohl pochopit, nebo využít překlad do zprostředkovacího jazyka. Neverbálně můžeme slovo prezentovat pomocí obrázku, ukázkou konkrétního předmětu, také mimikou, gesty nebo pantomimou, popřípadě pomocí zvukové opory.

Pokud nastane situace, že student nějakému výrazu nerozumí přímo v hodině, učitel by se neměl uchýlit k tomu, aby užil zprostředkovacího jazyka. Zvláště ne v případě, kdy ve výuce zprostředkovací jazyk nepoužívá vůbec. Učitel by měl využít jiný způsob prezentace. Měl by být na takovou situaci připraven a studentovi nabídnout vysvětlení významů například pomocí obrázků. Taková reakce může však přijít pouze od učitele, který se na hodinu skutečně dobře připravil a předem se rozhodl, jaká slova bude při výuce používat.

V hodině většinou učitel nemá tolik prostoru, aby mohl veškerou slovní zásobu prezentovat bez využití zprostředkovacího jazyka, proto se aspoň část slovní zásoby nabízí v překladu. Takto prezentovanou slovní zásobu se má student většinou naučit sám za domácí úkol.

---

⁵ CVEJNOVÁ, J., et al. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)* [online]. Praha: VÚP. [vid. 12. 4. 2012]. ISBN 978-80-87000-24-3. Dostupné z: http://cestina-pro-cizince.cz/uploads/Dokumenty/cest_pro_ciz_final.pdf. S. 30.

V rámci kurzu jsem se původně nechtěla uchýlit k prezentaci slovní zásoby pomocí překladu. Nebylo však možné tvořit prezentace v takovém množství, aby bylo pokryto veškeré nutné lexikum. Proto jsou v prezentacích probírány vždy jen výrazy, které pojí společné téma. Další slovní zásoba je studentovi nabídnuta v překladu do anglického jazyka v dokumentu pdf na začátku každé lekce. V Příloze č. 3 je umístěna ukázka takto prezentované slovní zásoby.

Pro ilustraci jsem vybrala prezentaci zaměřenou na orientaci ve městě a dvě cvičení, která se věnují nikoli procvičování slovní zásoby, ale jejímu rozšiřování..

6.1.   **Prezentace 4 – Orientace**

Snímek 1

První snímek zobrazuje úvodní stránku prezentace. Je zde uveden název prezentace, zařazení do lekce a grafická ikona, která značí, že se jedná o prezentaci zaměřenou na novou slovní zásobu, konkrétně na orientaci ve městě. Student se má naučit názvy budov ve městě a některá příslovce.

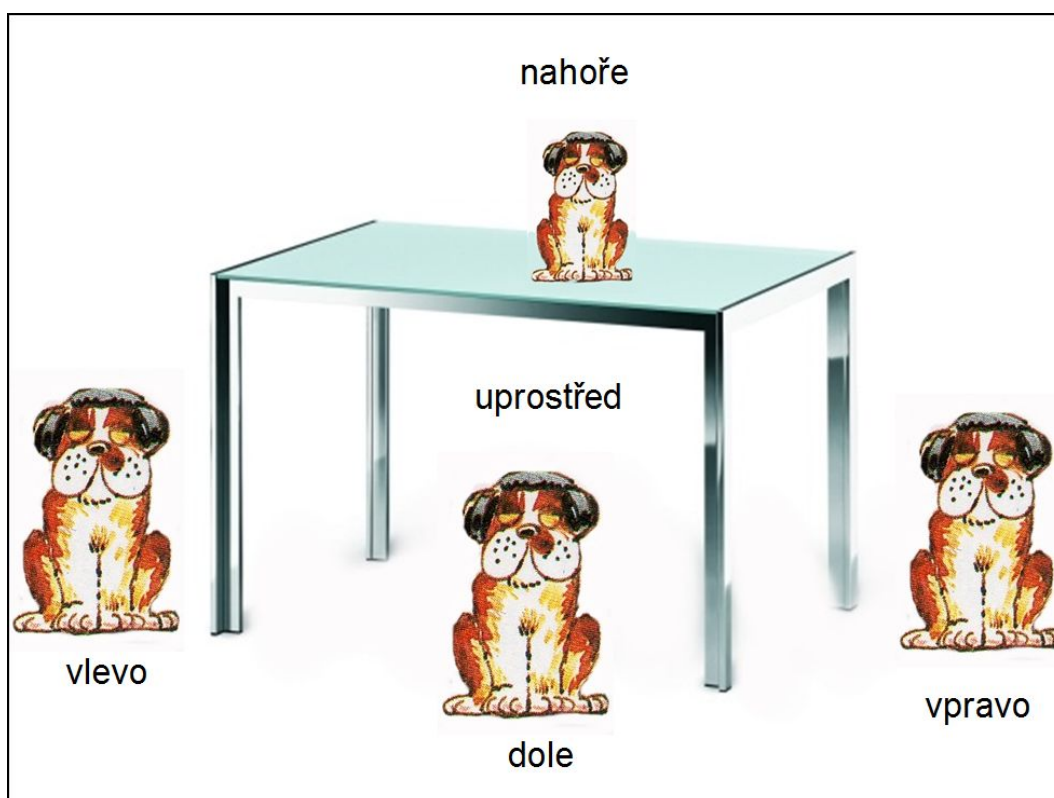

Snímek 2

Druhý snímek prezentuje příslovečné výrazy související s orientací.

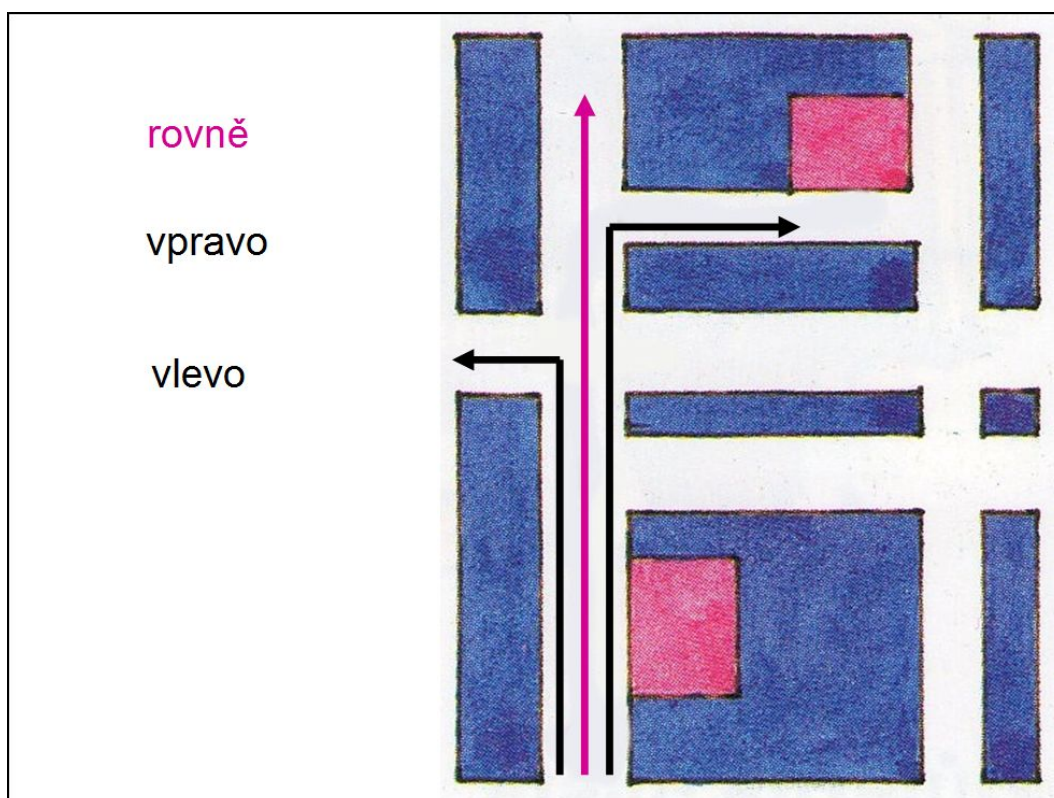
Na snímku se postupně objevují jednotlivé obrázky s nápisy. Výrazy jsou vždy stavěny do protikladu. Tedy nejdříve se zobrazí pes vlevo s příslovcem *vlevo* a poté pes vpravo spolu s příslovcem *vpravo*. Následně se zobrazí stůl a příslovce *uprostřed* a nakonec obrázky psů vyjadřující protiklad *nahoře* a *dole*.

Snímek 3

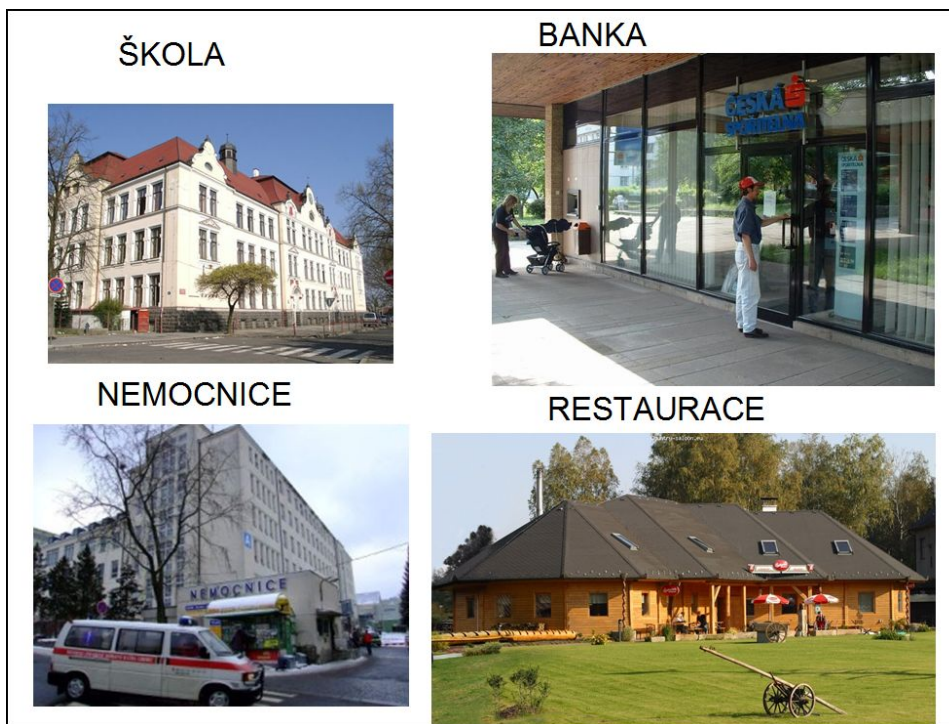
Další snímek přináší pouze jeden nový výraz a tím je výraz *rovně*. Ten je tu vztažen do kontextu s výrazy *vlevo* a *vpravo*.

Plánek ulic je na snímku již při spuštění. Při kliknutí myší se zobrazí nejdříve nápis *vlevo* a spolu s ním se znázorní šipka směřující vlevo, poté se to samé stane s výrazem *vpravo* a s šipkou směřující napravo. Nakonec se objeví výraz *rovně* a šipka v tomto směru. Pro odlišení je užít barevný rastr.

Snímek 4 – 7

Následující snímky prezentují významy slov pomocí obrázků. Záměrně jsou vybrány budovy v Liberci, které zde studenti programu Erasmus na TUL během svého pobytu poznají.

DIVADLO

BAZÉN

ZASTÁVKA

RADNICE

POTRAVINY/
SUPERMARKET

PEKAŘSTVÍ

6.2. Cvičení 7 – Bydlení

Cvičení 7 je zaměřeno na rozvíjení slovní zásoby. Student má za úkol z nabídky vybrat správné pojmenování pro předmět na obrázku. Na výběr má vždy ze čtyř možností. Některé výrazy může student odvodit díky podobnosti s anglickým jazykem, např. slovo *lampa*. Jiné výrazy odvodí z tvaru slova. Např. výrazy *kniha* a *knihovna* mají stejný základ, student tudíž může název nábytku na obrázku při znalosti slova *kniha* odhadnout.

Vyberte správný název nábytku.
Choose the correct name of furniture.

6.3. Cvičení 8 – Opozita

Stejně jako u předchozího i u tohoto cvičení je cílem rozšíření slovní zásoby. Studentovým úkolem je vybrat opozita k daným výrazům. Ke splnění může použít internetový překladový slovník na stránkách Google. Záměrně jsem zvolila tento slovník. Chtěla jsem na něj upozornit především ty studenty, kteří ho neznají nebo nepoužívají. Slovník totiž vedle překladu nabízí také zvukovou podobu jednotlivých výrazů i celých vět. Student si tak může sám procvičovat výslovnost.

Spojte opozita. Užijte slovník - <http://translate.google.cz/?hl=cs&tab=TT> .
Match the opposites. Use the vocabulary.

Příklad: starý x nový

hezký	<input type="text" value="Vybrat..."/>
hodný	<input type="text" value="Vybrat..."/>
moderní	<input type="text" value="Vybrat..."/>
světlý	<input type="text" value="Vybrat..."/>
velký (dům)	<input type="text" value="Vybrat..."/>
veselý	<input type="text" value="Vybrat..."/>
chytrý	<input type="text" value="Vybrat..."/>
mladý	<input type="text" value="Vybrat..."/>
vysoký (muž)	<input type="text" value="Vybrat..."/>
dobrý	<input type="text" value="Vybrat..."/>

7. Čeština pro každý den

V této kapitole představím další oddíl, se kterým se student v kurzu setká. Nejdříve vysvětlím motivaci pojmenování tohoto oddílu, nastíním jeho náplň a nakonec popíši ukázkou prezentace a cvičení z kurzu.

Název *Čeština pro každý den* jsem zvolila jako zastřešující pro různá dílčí témata v kurzu. Vesměs se jedná o praktické znalosti, které student užije každý den. Při tvorbě tohoto oddílu jsem se nechala inspirovat anglickými učebnicemi *New Headway*. Ty mají v rámci každé kapitoly oddíl nazvaný *Everyday English* zaměřený na témata a znalosti, jež student využije *everyday*.

Jak můžete vidět v Příloze č. 1, jedná se především o výuku čísel, slovní zásoby týkající se počasí atd. Na ukázkou jsem vybrala prezentaci nazvanou *E-mail a telefonní číslo*, v rámci níž se student naučí čísla od jedné do desíti. Způsob procvičování čísel bude demonstrován na cvičeních z vyšších lekcí, kdy už student zná čísla do stovky.

7.1.   **Prezentace 5 – E-mail a telefonní číslo**

Snímek 1

První snímek zobrazuje úvodní stránku prezentace. Je zde uveden název prezentace, zařazení do lekce a grafická ikona, která značí, že se jedná o prezentaci z oddílu Čeština pro každý den.

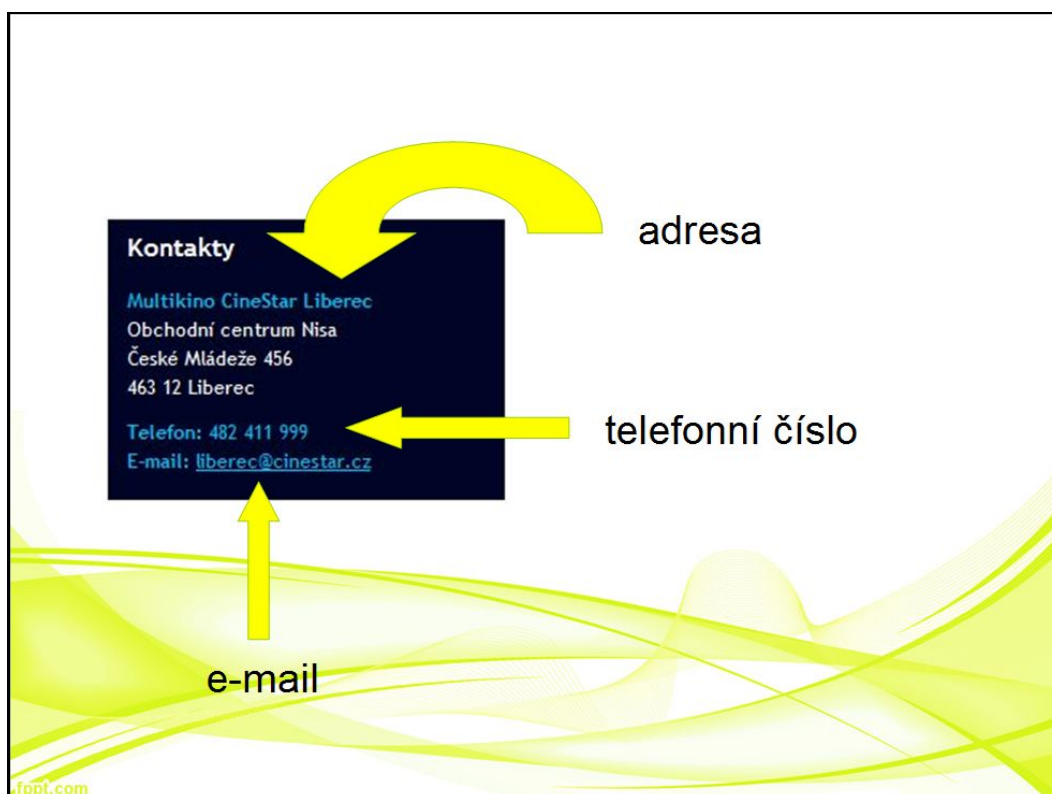

Snímek 2

Při prvním kliknutí se na snímku 2 objeví kontaktní údaje Multikina CineStar. Při dalším kliknutí myši se nejdříve objeví šipka ukazující na adresu a nápis *adresa*, poté druhá šipka a nápis *telefonní číslo* a nakonec poslední šipka a nápis *e-mail*.

Tento snímek slouží k upevnění nebo rozšíření slovní zásoby. Předpokládám, že výraz e-mail je mezinárodně známý a pro studenta nebude nový. Podobně slovo *adresa* má téměř shodnou podobu s anglickým výrazem. Student si tak jen ujasní správnou podobu tohoto slova. Sousloví telefonní číslo by pravděpodobně také nemělo být pro studenta zcela nové. Například ruština nebo polština má pro telefon stejný výraz jako čeština. Nový tedy bude pouze lexém číslo. Jedná se tedy především o zaktivizování slovní zásoby.

Snímek 3

Díky tomuto snímku se student naučí české výrazy pro znak zavináč, diakritické znaménko tečka a zkratku cz.

Na snímku je opět zobrazen kontakt na Multikino a nadpis *E-mail*. Po kliknutí se postupně objeví nejdříve znak pro zavináč a poté nápis *zavináč*, pak diakritické znaménko tečka a nápis *tečka* a nakonec zkratka cz a nápis *cézet*. Texty jsou podpořeny zvukovými nahrávkami, student tak současně slyší správnou výslovnost jednotlivých výrazů. Na závěr se objeví e-mailová adresa a přehraje se zvukový záznam, díky němuž student slyší, jak se adresa čte. Současně s tím se objeví grafická ikona (nota), na níž může student kliknout a zvukový záznam si opakovaně přehrát.

E-mail

Kontakty

Multikino CineStar Liberec
Obchodní centrum Nisa
České Mládeže 456
463 12 Liberec

Telefon: 482 411 999
E-mail: liberec@cinestar.cz

@ zavináč

. tečka

cz cézet

liberec@cinestar.cz

Snímek 4

Poslední snímek prezentuje čísla od jedné do desíti.

Na snímku máme opět zobrazený kontakt na Multikino a nadpis *Telefonní číslo*. Při každém kliknutí myší se objeví jedna číslice a její název. Zobrazování jednotlivých výrazů je podpořeno zvukovým záznamem. Student má tedy opět možnost zároveň slyšet správnou výslovnost. Podobně, jako tomu bylo u předchozího snímku, se na závěr objeví telefonní číslo a přehraje se zvukový záznam. Grafická ikona umožňuje opakované přehrání zvuku.

Telefonní číslo

Kontakty

Multikino CineStar Liberec
Obchodní centrum Nisa
České Mládeže 456
463 12 Liberec

Telefon: 482 411 999
E-mail: liberec@cinestar.cz

0	nula
1	jedna
2	dva
3	tři
4	čtyři
5	pět
6	šest
7	sedm
8	osm
9	devět
10	deset

482 411 999

fppt.com

7.2. Cvičení 9 – Telefonní číslo

Zde má student za úkol spojit číslovku s jejím pojmenováním.

Spojte. Match.		
9	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="čtyři"/>
2	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="jedna"/>
6	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="osm"/>
1	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="deset"/>
7	<input type="text" value="Drag answer here"/>	<input type="text" value="devět"/>
		<input type="text" value="pět"/>
		<input type="text" value="šest"/>
		<input type="text" value="sedm"/>

7.3. Cvičení 10 – Číslo

V tomto cvičení musí student poznat, které z čísel není napsané správně.

Najdi 4 chyby. Find 4 mistakes.	
☐	padesát
☐	sedmnáct
☐	osm
☐	devětdesát
☐	čtyřináct
☐	sedmdesát dva
☐	dvacet osm
☐	devadesát devět

8. Fonetika

V rámci této kapitoly se budu věnovat problematice spojené s výukou fonetiky. Pro demonstraci je zvolena jedna prezentace a jedno cvičení.

Jak jsem již napsala v úvodu, Slované nemají většinou problém zvládnout český gramatický systém, ale správnou výslovnost. Procvičování správné výslovnosti je potřeba věnovat dostatek prostoru. Fonetika se nedá naučit jen posloucháním rodilého mluvčího. Je dobré dělat se studenty různá uvolňovací a logopedická cvičení. Učebnice češtiny pro cizince se fonetice většinou nevěnují. Lektor si na její procvičování musí vyhradit čas a vymyslet cvičení. Některé aspekty správné výslovnosti si student neosvojí, ale musí se je naučit (například spodobu znělosti).

Pro správnou výuku fonetiky je nezbytný přímý kontakt se studentem. Z toho také vyplývá, že fonetika může být a je v distančním kurzu prezentována, ale nemůže být příliš dobře procvičována a kontrolována.

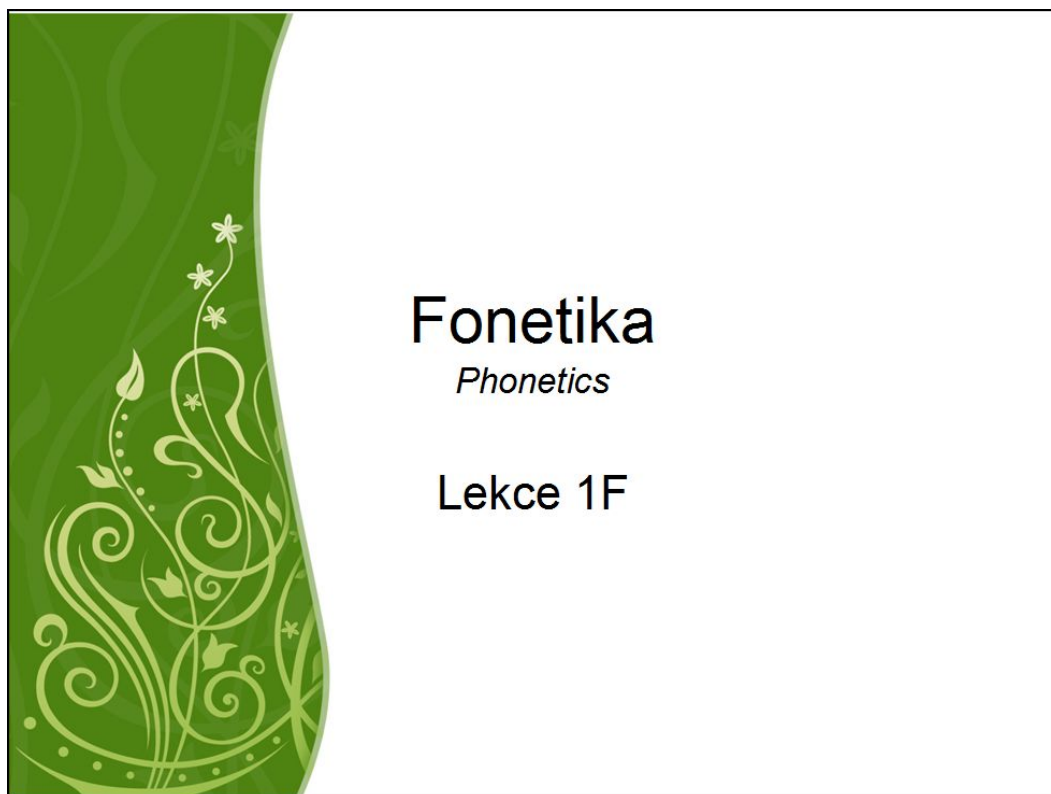
Výuku fonetiky budu demonstrovat na prezentaci, která je zabývá výslovností dlouhých vokálů a měkkých konsonantů, které jsou v grafické podobě měkčeny háčkem. Cvičení bude zaměřeno na stejnou problematiku a bude spojeno s poslechem. V tomto případě poslechem míním percepci zvuků, nikoli porozumění textu. Cvičení na poslech s porozuměním bude prezentováno v následující kapitole.

8.1.   **Prezentace 6 – Fonetika**

Snímek 1

První snímek zobrazuje úvodní stránku prezentace. Je zde uveden název prezentace a zařazení do lekce.

Tato prezentace není zaměřena pouze a jen na správnou výslovnost. Představuje také diakritická znaménka, která používáme v češtině. Jedná se o čárku nad slovem, háček a kroužek. Současně je vysvětlena jejich funkce. Následně je demonstrována správná výslovnost těchto hlásek.

Snímek 2

Při kliknutí myší se na snímku 2 zobrazí nejdříve diakritické znaménko čárka, poté text *čárka* spolu s anglickým vysvětlením její funkce. Při dalším kliknutí se objeví dlouhé samohlásky a nakonec ukázky slov, jež tyto dlouhé samohlásky obsahují. Student může kliknout na grafickou ikonu vpravo a přehrát si správnou výslovnost příkladů.

Po stejném vzoru se zobrazují vysvětlení a příklady pro kroužek a háček. Student má možnost si správnou výslovnost přehrát několikrát a současně si ji procvičovat.

čárka (*it marks length of vowels*)
á, é, í, ó, ú, ý
– máma, táta, káva, délka, bílý, gól, úkol

° kroužek (*it marks long „u“ inside of the words*)
ů
– dům, stůl, kůň, dvůr, hůl, růže, tvůj

háček (*it marks softness of consonants*)
ě, č, š, ž, ď, ť, ň, ř
– město, čas, škola, muž, lod', oheň, řeka

8.2. Cvičení 11 – Fonetika

V tomto cvičení má student za úkol poslouchat text české písničky a vybírat hlásky, které v textu chybí. Takto lze ověřit, zda je student schopen rozpoznat hlásky s podobnou výslovností (např. *ž* a *š*), nebo délky vokálů (např. *a* a *á*).

Kryštof - atentát (official music video) [1080p]

Listen the song and choose the correct sounds.

Atent t v posteli,
v e co m m rád rozdělí,
na dva ostrovy, od sebe daleko,
v echno v nás už přeteklo.

Jsme uvěznění v tělech,
jak hudba v decibelech,
zas budem šťastni, tak pros m, zhasni svět.

Atentát, v posteli,
už tolikrát jsme um eli,
ve tmách za slovy,
daleko od nebe,
m jíš mě a já tebe.

Jsme uvěznění v tělech,
jak kulky v revolverech,
zas budem šťastni, tak pros m, zhasni svět.
Zítra budem šťastni, tak prosím, zhasn hned.
Zas budem šťastn , tak prosím, zhasni svět.

9. Poslech s porozuměním

Následující kapitola je zaměřena na poslech s porozuměním. V úvodu kapitoly nastíním některé teoretické poznatky s ním spojené a poté budu nácvik této dovednosti prezentovat na vybraném cvičení.

Poslech s porozuměním je receptivní řečová dovednost, která studentům často dělá potíže. Student se musí totiž soustředit na mnoho činností v minimálním časovém úseku. Ve výuce existují tři základní strategie – globální, selektivní a totální. Při globální strategii je cílem poznání hlavní myšlenky. Při selektivní se student soustředí na vyhledávání určitých informací. Při totální strategii musí student porozumět naprosto všemu, co slyší. Na nižších úrovních výuky se většinou využívá strategie globální nebo selektivní.

Při procvičování je důležité dodržovat určitý metodický postup. Před poslechem je nutné navodit téma tak, aby student pochopil, o čem poslech bude. Možností je konkretizace pomocí obrázků. Následuje zvolení poslechové strategie a cílů poslechu. Poté může na řadu přijít samotný poslech. Porozumění poslechu je nutné kontrolovat pomocí různých aktivit.

Tento postup se uplatňuje při přímé výuce a stejně dobře jde uplatnit i při tvorbě distančního e-learningového kurzu. Problémová je jen kontrola počtu přehrávání zvukové nahrávky. Doporučuje se nahrávku opakovat max. třikrát. Moodle neumožňuje omezit počet přehrávání, proto také nelze vyloučit, že si student nahrávku přehraje vícekrát. Možností by bylo nastavení časového limitu pro splnění úkolu. Tím by se ale studenti dostali pod zbytečný tlak.

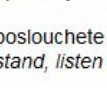
Poslech je dovednost a proto se nedá nijak prezentovat. Lze jej pouze procvičovat. Proto kurz neobsahuje žádné PowerPointové prezentace zaměřené na poslech, ale pouze cvičení.

K demonstraci je vybráno cvičení z poslední lekce kurzu zabývající se tematikou předpovědi počasí.

9.1. Cvičení 12 – Předpověď počasí

Pro tento poslech je zvolena selektivní strategie. Nejde tedy o to, aby studenti rozuměli zcela všemu, ale aby se zaměřili jen na vybrané otázky. Při odpovídání mají vždy výběr z možností, proto je jednodušší danou informaci zachytit. Cílem je tedy porozumět jen tomu základnímu. To poté student využije i v běžném životě. Pokud uslyší předpověď počasí, pravděpodobně se nebude zajímat o rychlost větru nebo bio zátěž, ale o to, jestli jasno nebo bude zataženo, jestli bude 10°C nebo 30°C, zda bude pršet nebo sněžit. Obrázek zde slouží k navození tématu.

1) přečtěte si otázky / *read the questions*
 2) poslouchejte předpověď počasí, ale zatím neodpovídejte / *listen the weather forecast but do not respond*
 3) poslouchejte znovu a odpovídejte / *listen again and respond*
 4) pokud jste nerozuměli, poslouchete ještě jedno / *if you didn't understand, listen one more time*

Slovní zásoba / Vocabulary
 Teploty vystoupí na ...°C. *Temperatures will reach ...degrees.*

24HR SFC PROG
 VT: 30 SEP 00Z POSTED AT: 29/0846Z

MID-CLOUD 850-140 FSL. DYNAMIC PRECIP RATE AT VT
 FEW SCT BKN OVC
 4.0 5.1 6.0 6.2
 100% 100% 100% 100%

1

Body: 2 **ZÍTRA** počasí

- ☐ 1.polojasno
- ☐ 2.zataženo
- ☐ 3.slunečno

2

Body: 2 **teplota**

- ☐ 1. 18°C
- ☐ 2. 8°C
- ☐ 3. 80°C

10. Psaní

Cílem této kapitoly je představit dovednost psaní a prezentovat její nácvik v kurzu.

Vedle mluvení je druhou produktivní řečovou dovedností psaní. V přímé výuce bývá písemný projev často upozadčován. Ve výuce prostřednictvím e-learningového kurzu se písemný projev naopak dostává do popředí zvláště kvůli absenci možnosti ústního projevu.

Základním předpokladem při výuce češtiny jako cizího jazyka je znalost latinky. Pokud student latinku neovládá, je nejdříve nutné přistoupit k nácviku psacích a tiskacích písmen. Až později mohou být zařazena cvičení s různými dalšími funkcemi. Jak uvádí Hendrich⁶, je nutné rozlišovat písemná cvičení jazyková a písemná cvičení řečová. Mezi těmito dvěma druhy cvičení by neměl být vytvářen ostrý předěl. K tomu přispívají cvičení předřečová. V nich se kombinuje procvičování lexikálních, gramatických a pravopisných jevů se souvislejším písemným vyjadřováním myšlenek. Existuje velké množství cvičení sloužících k procvičování písemného projevu. Lektor se vždy musí rozhodnout, co je cílem písemného projevu a jakou funkci by cvičení mělo plnit.

Studenti, pro něž je určen tento kurz, ovládají latinku. Při e-learningovém kurzu je celkem nepodstatné, jak dobře zvládají samotné psaní na papír, protože veškerý písemný projev probíhá prostřednictvím počítače. Cvičení v kurzu jsou zaměřena spíše na využití naučené gramatiky. Cvičení, při kterých by studenti vyjadřovali jen svoje myšlenky, se nedají dost dobře zařadit. Důvodem je nedostatečná znalost gramatiky v počátcích výuky.

Přesto jednotlivá cvičení studenta neomezují příliš. Jak uvidíte v ukázce cvičení na písemný projev, student je veden např. prostřednictvím obrázků. Jindy je cvičení zaměřeno na jeho osobu. Student je sice nucen využít určitou gramatiku, ale píše sám o sobě, a proto je také výsledek u každého studenta jiný.

---

⁶ HENDRICH, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. S. 241.

10.1. Cvičení 13 – Psaní

Cvičení je zaměřené na praktické užití probrané gramatiky, ale také na rozvíjení písemného projevu. Student má zadáno, aby toho napsal co nejvíce o dívce na obrázcích – jak vypadá, co ráda dělá, co má ráda atd. K dispozici má pět obrázků, které se dají popsat různými slovy. Každý student tak může dívku na obrázku vyprofilovat různě.

Napište toho co nejvíce o Denise. Co má ráda, co ráda dělá, jak vypadá...
Write the most information about Denisa. What does she like, what does she like to do, how she look like...

Odpověď:

Třebuchet 1 (8 pt) Jazyk

Čas: 0:00

11. Čtení s porozuměním

V této kapitole se budu zabývat čtením a opět budu nácvik této dovednosti prezentovat na vybraném cvičení.

Vedle poslechu s porozuměním je další receptivní řečovou dovedností čtení s porozuměním. Dovednost číst je naprosto nezbytná. Pod čtením si nesmíme představit jen čtení knihy, novinového článku. Text ke čtení najdeme na jízdence, na potravinách, v jídelním lístku. Text je i program do divadla či do kina, nápis na dveřích nebo SMS zpráva. Tyto typy textů, na rozdíl třeba od knihy, potřebuje cizinec umět číst hned od počátku svého pobytu v cizí zemi.

„Ze čtyř cílových řečových dovedností můžeme označit čtení jako dovednost nejsnazší.“⁷ Jak píše Hendrich⁸, čtenář není při čtení ničím omezován. Záleží jen na něm, jak rychle a kolikrát bude text číst. Čtení navíc působí pozitivně na poznávání, osvojování a fixaci jazykových prostředků.

Stejně jako u poslechu s porozuměním tu existují tři strategie – globální, selektivní a totální. U globálního čtení jde opět jen o pochopení základní myšlenky textu, u selektivního o vyhledání určitých informací a u totálního o absolutní porozumění.

Při čtení s porozuměním je opět důležité dodržovat jistý metodický postup. Samotné čtení by měly doplňovat tři typy aktivit. Jsou to aktivity předtextové, textové a potextové. Předtextové aktivity mohou zahrnovat obrázky související s obsahem textu, slovní zásobu a nebo příběh, který text nějakým způsobem uvádí. Textové aktivity jsou především otázky. Student nesmí číst text jen tak. Musí mít nějaký důvod, musí vědět, proč text čte a co v něm má hledat. Potextové aktivity mají přečtený text převést do aktivního užívání. Studenti mohou text třeba převyprávět, nebo vymýšlet potenciální zakončení apod.

Tato dovednost se stejně jako třeba psaní nedá v e-learningovém kurzu prezentovat, ale dá se procvičovat. Na ukázkou jsem vybrala cvičení ze druhé lekce.

---

⁷ HENDRICH, J., pozn. 6, s. 222.

⁸ Tamtéž, s. 222.

Cvičení 14 – Kolik to stojí?

Pro toto procvičování dovednosti čtení je zvolena selektivní strategie. Student se tedy zaměřuje pouze na určité informace – konkrétně vyhledává odpovědi na otázky pod textem. Není tedy nutné znát všechny názvy jídel z lístku.

Jídelní lístek	
Denní speciální nabídka	
Každý den pro Vás připravujeme denní polední minutky od 98,- Kč.	
Ze světa:	
1. Mozzarella s tomaty, olivami, zakápnutá pestem	85,-
2. Carpaccio ze svíčkové sypané parmezánem	120,-
3. Krevetový koktejl s toustem	85,-
Z domova:	
4. „Flamendr“ pikantní nakládáný hermelín	60,-
5. Krakonošova topinka s vejcem, šunkou a sýrem	85,-
6. Pražská šunka s máslem a okurkou	75,-
7. Švestky sušené paní Dorotkou v křupavé slanince	65,-
8. Vltavský utopenec z láku dlouho nelovený	60,-
9. Opékané klobásky s ďábelskou omáčkou	75,-
10. 200 g Syrová mísa (4 druhy sýrů hezky zdobených)	190,-
11. 200 g Hokynářská mísa (šunka, uherák, angl. slanina)	190,-
Polévky:	
12. Polévku vaří náš kuchtič podle toho, jakou má zrovínka náladu, radno se opatrně pikolika optat.	35,-

Kolik stojí polévka?
Polévka stojí Kč.

Co nestojí 85 Kč?

- ☐ 1. Mozzarella s tomaty, olivami, zakápnutá pestem
- ☐ 2. Krevetový koktejl s toustem
- ☐ 3. Carpaccio ze svíčkové sypané parmezánem
- ☐ 4. Krakonošova topinka s vejcem, šunkou a sýrem

☐
☐
☐
☐

12. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit distanční elektronický kurz češtiny pro cizince určený zahraničním studentům Slovanům Technické univerzity v Liberci. V této práci jsem nejdříve nastínila obecné zásady pro tvorbu distančních studijních materiálů a poté jsem se zaměřila na popis vytvořeného kurzu. Popsala jsem jeho strukturu, tedy kolik má kapitol a co je jejich náplní, a jaké druhy prezentací a cvičení se v kurzu vyskytují. Poté jsem se věnovala prezentaci výuky a procvičování jazykových prostředků a řečových dovedností. K demonstraci jsem využila ukázky přímo z kurzu. V úvodu každé kapitoly zaměřené buď na prezentaci výuky jazykových prostředků nebo řečových dovedností jsem věnovala pozornost základním teoretickým poznatkům, z nichž se při výuce cizího jazyka vychází, a popsala jsem problémy, které vznikají při aplikaci těchto poznatků na e-learningový kurz.

Při samotné tvorbě kurzu jsem měla možnost vyzkoušet si v praxi znalosti, nabyté během studia. Je to například parcelace gramatického systému, metodika výuky jednotlivých řečových dovedností ale i jazykových prostředků, v rámci výuky gramatiky použití signální gramatiky, tvorba různých druhů cvičení apod.

Výsledkem mé práce je e-learningový kurz umístěný v prostředí Moodle, který bude Technické univerzitě popřípadě jejím zahraničním studentům k dispozici. Do kurzu je navíc možné kdykoli přidávat studijní materiály nebo cvičení. Stejně tak je možné PowerPointové prezentace z kurzu využívat v přímé výuce.

Tvorba kurzu byla činností zábavnou a kreativní, ale také velice náročnou. Proto také doufám, že kurz bude využíván, a věřím, že se stane účinným vzdělávacím nástrojem.

13. Použitá literatura

- CVEJNOVÁ, J., et al. *Metodika přípravy ke zkoušce z českého jazyka pro žadatele o trvalý pobyt (úroveň A1)* [online]. Praha: VÚP. [vid. 12. 4. 2012]. ISBN 978-80-87000-24-3. Dostupné z: http://cestina-pro-cizince.cz/uploads/Dokumenty/cest_pro_ciz_final.pdf.
- HENDRICH, J. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988.
- HOLÁ, L., BOŘILOVÁ, P. *Čeština expres 1 (A1/1)*. Praha: Akropolis, 2010. ISBN 978-80-87310-13-7.
- HOLÁ, L., BOŘILOVÁ, P. *Čeština expres 2 (A1/2)*. Praha: Akropolis, 2011. ISBN 978-80-87481-26-4.
- ŠKODOVÁ, S., ŠTINDLOVÁ, B. *Možnosti signálního ztvárnění gramatických pravidel v učebnicích cizích jazyků*. In: Uličný, O. (ed.). *Eurolitteraria & Eurolinga 2007*. Liberec: TUL, 2008. S. 307-314.
- ŠKODOVÁ, S. *Signální gramatika ve výuce češtiny jako cizího jazyka*. In: Nývltová, D. (ed.) *Čeština (jako) cizí jazyk*. Praha: FF UK, 2009. ISBN: 978-80-87238-03-5. S. 76 – 85.
- ZIKUŠKA, J. *Náležitosti studijních distančních textů*. Brno, 2010.

14. Sekundární literatura

- FROULÍKOVÁ, L. *Adama a Eva v Českém ráji*. Praha: Academia, 2008. ISBN 978-80-200-1673-7.
- HÁDKOVÁ, M., LÍNEK, J., VLASÁKOVÁ, K. *Čeština jako cizí jazyk. Úroveň A1*. Olomouc: MŠMT, 2005. ISBN 80-260-1459-6.
- HRDLÍČKA, M. *Cizí jazyk čeština*. Praha: ISV nakladatelství, 2002. ISBN 80-85866-98-6.
- HRONOVÁ, K. *Čeština jako cizí jazyk. Vstupní kurs a základní gramatika*. Praha: Didaktika, 2009. ISBN 80-7066-672-2.
- MROVĚCOVÁ, L. *Čeština pro rusky mluvící*. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-1992-1.

SOARS, L., SOARS, J. *New Headway Intermediate*. 3. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2003. ISBN 0-19-438750-X.

ŠKODOVÁ, S. *Cvičebnice češtiny pro studenty Univerzity NISA – Slované I. část*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2004. ISBN 80-7083-878-7.

ŠTINDL, O. *Easy Czech Elementary*. Praha: Akronym, 2008. ISBN 978-80-254-1060-8.

WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1.

15. Zdroje obrázků

Prezentace 1

grafická ikona: <http://www.freeiconsweb.com/Free-Downloads.asp?id=1716>

bílé tričko: <http://georgestyle.george.com/assets/attachments/9237/lightbox/best-crew-t-shirt-white.jpg?1282924882>

modré tričko: http://www.360s.cz/fotocache/gallery/modre_triko.jpg

červené tričko: <http://racestyl.com/vyroba/obrazky/tricko-cervene-raminka.jpg>

zelené body: [http://www.e-lentilka.cz/user/shop/orig_small/225\(1\).jpg](http://www.e-lentilka.cz/user/shop/orig_small/225(1).jpg)

sako: <http://feminity.zoznam.sk/g/435586/pic/f/1/8/3/cierne-jednoradove-sako-armani-collezioni-191374.jpg>

Prezentace 2

grafická ikona: <http://www.freeiconsweb.com/Free-Downloads.asp?id=1716>

dům: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 17.

předložka v: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 19.

předložka po: CRABBE, G., SOJÁK, S. *Přehledná gramatika. Angličtina*. Dubicko: INFOA, 1996. ISBN 80-85836-29-7. S. 49.

předložka o: CRABBE, G., SOJÁK, S. *Přehledná gramatika. Angličtina*. Dubicko: INFOA, 1996. ISBN 80-85836-29-7. S. 49.

předložka na: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 19.

křeček v květináči: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 18.

rozhovor na ulici: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 31.

po obědě: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 22.

na kolotoči: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 12.

Cvičení 5

telefonování: <http://www.callingcard-mexico.com/img/woman33.jpg>

telefonování 2: <http://blog.recruitalliance.com/wp-content/uploads/234-Young-Man-With-Cell-Phone.jpg>

Prezentace 3

grafická ikona: <http://www.freeiconsweb.com/Free-Downloads.asp?id=1623>

v restauraci: http://image.shutterstock.com/display_pic_with_logo/138184/138184_1239948395,1/stock-vector-man-and-woman-in-restaurant-beige-black-and-white-colors-vector-file-28637233.jpg

červené víno: <http://www.etsy.com/section/catalogue/products/pictures/695828-big.jpg>

pivo: <http://files.barvylakyomitky-ulipy.webnode.cz/200000134-67cad68c55/pivo.jpg>

voda: <http://www.kilogramy.cz/photo/sklenice-vody.jpg>

svíčková omáčka: http://s.topkontakt.cz/images/img_product/75/00548/00548218_foto_75_d7384785ff.jpg

těstovinový salát: http://www.jfood.cz/produkty_img/img_0399.jpg

Prezentace 4

grafická ikona: <http://www.iconspedia.com/icon/wordpress-tutorials-icon-24177.html>

pes: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 25.

stůl: <http://www.architrade.cz/res/44/230/0x0/t1142.jpg>

mapa: WILKES, A., SHACKELL, J. *Začínáme s angličtinou*. Plzeň: Fraus, 1993. ISBN 80-85784-04-1. S. 32.

nádraží: <http://www.tvrtm.cz/magazin/4103.jpg>

kostel: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9d/Kostel_sv._Anton%C3%ADna_Liberec.jpg

náměstí: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6b/Liberec_n%C3%A1m%C4%9Bst%C3%AD_z%C3%A1stavba.jpg

obchodní centrum: http://www.realit.cz/files/imagecache/dust_filerenderer_big/files/upload/story_online/oc_forum_liberec_4c5892f0c8.jpg

škola: http://www.zivefirmy.cz/media/fotos/16814/zs-liberec_max18082.jpg

restaurace: <http://country-saloon.eu/obrazky-foto/restaurace.jpg>

banka: <http://im.novinky.cz/791/97912-original1-radeu.jpg>

nemocnice: <http://storage0.dms.mediafax.cz/media/1/1/8766/2948251/1/nemocnice-liberec.jpg?width=300&height=300>

divadlo: <http://files.mudikul.webnode.cz/200000067-cd1f9ce1e6/%C5%A0aldovo%20divadlo%20Liberec.jpg>

radnice: http://www.jizerske-hory-ubytovani.eu/uploads/img/budova-radnice-liberec_826/350/budova-radnice-liberec_164255.jpg

zastávka: <http://bus.zastavka.net/fd-cr/li4.jpg>

bazén: <http://www.zlatyliberec.cz/pics/1240932823.jpg>

potraviny: http://www.dbm.cz/pimages/billa_ilustrace.jpg

pekařství: http://www.nisaliberec.cz/images/photos/pekarstvi-blaha/unit_photogalery_img_233_1228305192_tmb_1.jpg

Cvičení 7

lampa: <http://www.posvitime.cz/file/75117/W-PUJP-127NM-B.jpeg>

stůl: <http://www.architrade.cz/res/44/230/0x0/t1142.jpg>

knihovna: <http://www.dumabyt.cz/obrazek/clanek14277/knihovna.25.jpg>

Cvičení 8

staré auto: <http://www.ufosirius.org/wp-content/uploads/2009/11/eski-arabalar-1.jpg>

nové auto: <http://www.financovani-aut.cz/assets/Home-Page/audirs5.jpg>

Prezentace 5

grafická ikona: <http://www.freeiconsweb.com/Free-Downloads.asp?id=1716>

cinestar: <http://cinestar.cz/liberec/>

Cvičení 11

Atentát: <http://www.youtube.com/watch?v=TZ7ubP4hu-A>

Cvičení 12

předpověď počasí: http://geologie.vsb.cz/jelinek/Nauka_o_Zemi_PTO_hm_files/419.jpg

Cvičení 13

baletka: http://nd01.jxs.cz/062/830/aaa76ff7af_16297050_o2.jpg

dívka spí: http://www.zenuprozeny.cz/data/img1/holka_spi_1111.jpg

horolezkyně: <http://www.squamishrock.com/wp-content/uploads/stories/climbing1.jpg>

dívka hraje na pc: <http://img.cz.prg.cmestatic.com/media/images/600x338/Oct2010/687045.jpg?d41d>

pes a dívka: <http://cdn.crushable.com/files/2009/03/29295pcn-girl13-jessica-szohr-gossip-girl-dog.jpg>

Cvičení 14

jídelní lístek: MROVĚCOVÁ, L. *Čeština pro rusky mluvící*. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-1992-1. S. 177.

16. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Náplň lekcí

Příloha č. 2 – Explanace gramatiky v anglickém jazyce

Příloha č. 3 – Slovní zásoba v překladu do anglického jazyka

17. Přílohy

Příloha č. 1 – Náplň lekcí

NÁPLŇ LEKCÍ				
	<i>Gramatika</i>	<i>Komunikace</i>	<i>Slovní zásoba</i>	<i>Čeština pro každý den</i>
L E K C E 1	gramatický rod substantiva zájmeno ten, ta, to sloveso být + zápor model konjugace: -ovat slovesa Co to je? Kdo to je?	formální x neformální situace	povolání	čísla 1 – 10 email a telefonní číslo
L E K C E 2	adjektiva v nominativu akuzativ substantiv a adjektiv model konjugace: - á slovesa model konjugace: - í slovesa zájmeno jaký, jaká, jaké	V restauraci	jídlo	čísla 11 – 100
L E K C E 3	nominativ přivlastňovacích zájmen model konjugace: - e slovesa slovesa mít rád, chtít, moci, muset předložky na, pro	Co rád/ ráda děláš?	rodina	Jak nadiktovat jméno.
L E K C E 4	minulý čas lokál substantiv	Co jsi dělal/a včera?	bydlení	čísla 101 – milion čas
L E K C E 5	genitiv substantiv budoucí čas – nedokonává slovesa, slovesa pohybu	Prosím vás, kde je...?	orientace	počasí roční období

GRAMMAR

1.

Adjectives

We can divide adjectives into two types according to the ending of the nominative singular:

1. Adjectives, which end in -ý (-ý adjectives).
In Czech grammar these are called hard adjectives because y is called a "hard y/ý" in Czech. These adjectives are affected by the gender of the nouns that they go with in the nominative singular. For example: dobrý *student*, dobrá *studentka*, dobré *auto*.
2. Adjectives, which end in -í (-í adjectives).
In Czech grammar these are called soft adjectives because i is called a "soft I/í" in Czech. These adjectives are not affected by the gender of the nouns that they go with in the nominative singular. For example: moderní *student*, moderní *studentka*, moderní *auto*.¹

"Co x jaký, jaká, jaké

CO means *what*. JAKÝ means *what...it is like*. Compare:

CO JE TO? *What is it?* - TO JE BANÁN. *It is banana.*

x

JAKÝ JE? *What is it like?* - JE DOBRÝ. *It's delicious.*

Be careful: JAKÝ is a -ý adjectives, and so it takes masculine, feminine and neuter forms: JAKÝ JE TEN BANÁN? JAKÁ JE TA KÁVA? JAKÉ JE TO AUTO?²

2.

From the first lesson you already know the verb BÝT and also the – OVAT model of conjugation. Here you can see the – Á model of conjugation represented by the verb DĚLAT (to do or to make). We conjugate verbs whose infinitives end -at (except for the ending – ovat) and also the verb MÍT (to have) the same way as this verb.³

Verbs - á		
personal pronouns	positive forms	negative forms
Já	dělám	nedělám
Ty	děláš	neděláš
On / ona / ono	dělá	nedělá
My	děláme	neděláme
Vy	děláte	neděláte
Oni / ony / ona	dělají	nedělají

4

1 HOLÁ L., BOŘILOVÁ P., *Čeština expres 1. Příloha*. Str. 20.

2 c. d., s. 20.

3 c. d., s. 17.

4 c. d., s. 11.

Příloha č. 3 – Slovní zásoba v překladu do anglického jazyka

LEKCE 1	
SLOVNÍ ZÁSoba	
ano	yes
auto	car
banán	banana
banka	bank
být	be
čaj	tea
časopis	magazine
den	day
diář	diary
hotel	hotel
jmenovat se	be called (My name is...)
kamarádka	friend
karta	card
kliček	key
koupaliště	swimming pool (outdoor)
kraj	region
město	city
muž	man
náměstí	square
ne	no
obchod	shop
pas	passport
pero	pen
pes	dog
píseň	song
pošta	post
raketa	rocket
ráno	morning
studovat	study
univerzita	university
vesnice	village
Kdo je to?	Who is this?
Co je to?	What is this?
Odkud jste? / Odkud jsi?	Where are you from? (formal and informal form)
Co děláte? / Co děláš?	What are you doing? (formal and informal form)
Co studujete?	What are you studying?
Kdo	Who
Co	What
Odkud	Where ... from